

ÉLETTÜNK

XXVIII. évf. 10. szám (28. Jahrg. Nr. 10.)

Az európai magyar katolikusok lapja

1996 október.

Egyházunk anyja, a mi anyánk

A háborút járt katonák sorozatosan mondogatják, hogy haldokló társaik az élettől búcsúzva, éberem vagy lázban, édesanyjukat szólították, vagy az induláskor tőle kapott képet, érmet szorongatták. Érthető is ez, hiszen, aki szíve alatt hordozta hónapokon át, aki annyi gyötrellemmel hozta a világra, aki saját tejével táplálta, karjaiban hordozta, minden bajtól védte annyi éven át, annak szeretetében nem lehet kétkedni s ha bajba kerülnek, ösztönösen is ez a szeretet jut eszükbe és hozzá menekülnek vagy csak menekülnének.

Az Istenanya, Mária jó édesanya volt. Neki még több kijutott, mint sok más anyának. Fia, bár Isten Fia, istállóban hozta világra, piciny volt még, de menekülnie kellett vele, hogy megmentse. Mikor emberileg rászorult volna, Atyja akaratából elment hazulról, hogy tanítson. Mennyi szenvedést jelentett Mária számára az a sok hír, amelyik beszámolt, hogy Fiát el akarják fogni, meg akarják ölni... Majd a keresztút és a kereszthalál!

Életének legszenvedősebb perceiben új feladatot kap. A keresztfáról szól Fia: „Íme a te fiad”, majd Jánosnak: „Íme a te anyád”. A szentatyáktól napjainkig az egyházban úgy értelmezzük és úgy tanítjuk, hogy itt Jézus minden embert édesanyjának ajándékozott és megbízta, hogy mindnyájunk édesanyja legyen. Tapasztalta, hogy milyen jó anya, s tudta, hogy mi, akikért meghalt, milyen gyenge istengyermekek leszünk. A kicsinyeknek még anyára van szükségük, hogy ne féljenek, hogy érezzék, szeretik őket.

Alig ment föl Jézus a mennybe, együtt van az apostolokkal, e kicsiny, félnéknyáját segíti, imáival támogatja, egybe tartja. Hozzá lehet menni, meséljen életéről, s tőle tanulják, példájából ismerik, hogy kell mindent odaadva követni Jézust. A Szentlélek eljövetele után egyiket sem akadályozza apostoli munkájában, de ha elfáradtak, elcsüggedtek, nála otthonra, anyára találtak.

Halála után sem szűnik meg anyai hitvatása. Csak már a mennyből véd, oltalmaz, segít. Milyen mély Szent István hite, amikor „gyermeki” kétségbeesésében Máriának kínálja országa koronáját. Hány évszázadon át, és hány, minket megsemmisíteni akaró horda ellen védte meg a magyar népet!? Nem erre épített Esterházy nádor is imájában?! Nem szentolvasóval a kardmarkolaton indultak a hazát és Európát védeni vitézeink?! Nem az általa kiesedett győzelem emlékére szól a déli harangszó, figyelmeztetve a nándorfehérvári győzelemre és újabb imára, az Úrangyala elmondására szólít?!

II. János Pál pápa, Péter apostol mai utódának címerében van egy betű, Mária nevének kezdőbetűje figyelmeztet, hogy ő is, mi is menjünk Máriához, Egyházunk Anyjához! Nála, karján találjuk meg Jézust, a megváltót, a kegyelemosztót, az ítélet bíróját, az ő Fiát! Jézus pedig az, aki minden mindenben!

Múlt és jelen, kicsi és nagy, erős és gyenge, az anyai szeretetre vágyik, Isten

„Mester, hol lakol? Gyertek és lássátok”

A SZENTATYA ÜZENETE A VILÁG FIATALJAIHOZ

Nagyboldogasszony ünnepén, augusztus 15-én Castelgandolfóban az Úrangyala után a pápa bejelentette a jövő augusztusban Párizsban megrendezendő XII. Ifjúsági Világnap témáját: „Mester, hol lakol? Gyertek és lássátok!” — ezekkel a szavakkal kezdődik az augusztus 15-én közzétett pápai üzenet a világ valamennyi fiataljához.

Kedves Fiatalok!

Örömmel fordulok hozzátok, továbbszöve azt az immáron hosszú párbeszédet, amelyet az Ifjúsági Világnapja alkalmával folytatunk. Egységben Isten egész népével, amely a 2000 év nagy jubileuma felé halad, az idén arra szeretnélek hívni benneteket, hogy szegezzétek tekinteteket Jézusra, a Mesterre és életünk szavairól: „Mester, hol lakol? Gyertek és lássátok!” (Jn 1,38–39)

Minden helyi egyházban a következő hónapokban pásztoraitok köré gyülekeztek, hogy elmélkedjetez ezekről az evangéliumi szavakról. 1997 augusztusában azután sokan közületek velünk ünneplik a XII. Ifjúsági Világnapot nemzetközi szinten Párizsban, az európai földrész szívében. Ebben a világvárosban, amely századok óta a népek, a művészet és a kultúra útkeresztesződése, a francia fiatalok máris nagy lelkesedéssel megkezdtek az előkészületeket hogy fogadják a földrész minden tájáról érkező fiatal társaikat. Követve a Szentév Keresztjét, a Krisztusban hívő fiatal nemzedék népe ismét a világ útjain vándorló egyház élő képe lesz, és az ima és eszmélődés találkozó révén, a nyelveken és fajokon túlhaladó egyesítő párbeszéd, az eszmények, a problémák és a reménykedések megosztása révén, eleven tapasztalatot szerezt a Jézus által megígért valóságról: „Ahol ketten-hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”.

A Szentatya üzenete felidézi Jézus és az első apostolok meghitt találkozását, a Jézussal való találkozás a hitben megélt tapasztalat fontosságára irányítja a figyelmet. Ma a nagy átalakulások korszakát éljük, az ideológiák gyorsan elűnnek, az emberiség gyakran bizonytalan, szorongó. Isten szava azonban megmarad, az események változásai között is szilárd és világító. A pápa arra buzdítja a fiatalokat, hogy csakúgy mint az első apostolok, kövessék Jézust. Ne féljenek a közelébe menni, hosszasan társalogni vele, mint barát a baráttal. Ne féljetez attól az új élettől amelyet felajánl nektek. Igaz, Jézus igényes barát, aki magas célokat jelöl ki és azt követi.

Fia saját édesanyját adta nekünk, hogy soha se legyünk árvák! Hogy mindig legyen hova „hazamennünk”, mindig legyen Valaki, aki önzetlenül, igazán szeret és javunkat, örök javunkat, üdvösségünket, örök boldogságunkat akarja és segíti elő.

Szeged, 1995. IX. 8.

Gyulay Endre

teli tölünk, hogy veszítsük el életünket őérette s az evangéliumért, mert csak így találhatjuk meg az üdvösséget. „Döntsétez le a felületesség és a félelem korlátait! — írja a pápa, társalogjatok Jézussal az imában és szava hallgatásával; izleljétez a kiengesztelődés örömét a penitencia szentségében; vegyétez Krisztus testét és vérétez az Eucharisziában; fogadjátok be és szolgáljátok őt testvéreitektezben. A pápa rámutat: találkozzátok Jézussal ott, ahol az emberek szenvednek és reménykednek. Jézus mellettetek lakik, a testvérektezben, akiknek megosztjátok mindennapi életétez. A szegényektezben, a kisemmizettektezben, az ez igazságtalanság áldozataibanz az ő arcát láthatjátok. Jézus háza az mindenütt, ahol az ember szenved megtagadott jogaiért, elárult reménységéért, észre nem vett szorongásaiért. Itt van a háza az emberek között, és azt kéri tőletez, hogy nevében töröljetez le minden könnyet és emlékeztessétez az emberektez: senki sem magányos, aki belé veti reménységétez. Jézus azok között van, akik — bár sohasem ismerték őt — őszinté szívvel keresik a különböző kulturális helyzetektezben és vallásokban. Legyétez Krisztus tanítványaiétez és barátaiétez a párbeszéd elősegítői, együttműködve mindazokkal, akik hisznek Istenben, aki végtelen szeretettel kormányozza a világmindenségétez. Jézus azok között lakik, akiket a keresztény névvel tüntettez ki. Valamennyien találkozhatnak Vele az Írásokban, az imádságban és a felebarát szolgálátában. A harmadik évezred vigiliájanz naponta sürgetőbbé válik az a kötelességünk, hogy orvosoljuk a keresztények megosztottságának botrányát, erősítve az egységétez a párbeszéd, a közös ima és a tanúságtétez által. Jézus különösképpen is plébániáktezben lakik, abban a közösségben, amelyben éltez, az egyházi társulatotokban és mozgalmakban, mikétez az új apostolság és evangelizálás különféle formáibanz. A karizmáknanz ez a változottsága az egész egyház javára válik és minden hívőt arra sarkall, hogy minden erejét az egyetlen Úr szolgálátába állítsa, aki az egész emberiség üdvösségének forrása.

A pápa üzenete ezután még a Szentírás olvasására, az Eucharisztia gyakori vételére és a szeretet tanúságtétezre buzdítja a világ fiataljait. Megemlékezik arról is, hogy 1997 szeptember 30-án lesz Lisieux-i Szent Teréz halálának centenáriuma. A fiatal szent alakja ma is erre az üzenetre emlékeztet bennünket: Isten minden személyt szeret és azt várja, hogy mindannyian viszonzzeressük őt. A mai fiataloknak is ezt kel kiáltaniuk társaik felé: „Isten szereti az embert!” Végül a pápa Szűz Mária oltalmába ajánlja a XII. Ifjúsági Világnap előkészítésétez és megünneplésétez.

Imaszándékok

OKTÓBERRE

1.

Imádkozzunk, hogy az igazságosság és a szeretet az ifjúság képzésének középpontjába kerüljenek.

Könyvtárat írtak össze különböző szakemberek az ifjúság képzésétez illetően. Szerepel abban a viselkedéstől, a tematikáanz, a nyelveken át a szakképzésig minden. Minden tanító, vagy tanár a saját szakát tartja központi fontosságúnanz és e ténytez igyekszik tanulóival is elfogadtatni. Amennyire lehetséges, „be-követeli” rajtuk a saját tárgya iránti fontosság elfogadását.

Az is előfordul, hogy szó esik, megbeszélik az igazság mivoltát. Fiatalok nagyon érzékenyen érzik, ki igazságos hozzájuk és ki nem. Szóvá is teszük. Eljutnak annak feldolgozásáig: őket igazságtalanság érte; hogy ők is lehetnek igazságtalanzok, azt már alig valaki érzékeli. Még kevésbé érzékeli az igazságosság mivoltát objektív értékelésben. Legfeljebb, ha saját szemükkel látnak szenvedőket valóságban vagy a tévében.

Az igazságosságra való nevelés és a nevelés emlétezének a gyakorlatban történő megvalósulása nincs a tanrendektezben, sem a nevelők-tanárok munkatárában. Ezért fontos a Szentatya kérése. Nem sokkal jobb a helyzet a „szere-tez-központúsággal” sem. A szeretetről többet esik szó, mint az igazságosságról, de gyakorlati megvalósítása — feltételezve az előzetes képzést és gyakorlatot — nem áll túl magas szinten. A szeretet Isten- és emberközpontúságú beállítást követel, azaz „Te-központúságot”. Korunk azonban „Én-központú”, ami legfeljebb az önszeretetet valósítja meg...

2.

Imádkozzunk, hogy a hívek a missziós világvásárnap alkalmával hajlandók legyenek nagylelkűen közreműködni az Egyház misszionárius tevékenységében.

Sokan hallunk egyházi missziókról, misszionáriusokról, de nem mindenki képes elképzelni, „mire jó” a misszió? Legfeljebb a taglétszám emelésének céljái jutnak el.

Isten terve az, hogy minden ember eljusson az örök üdvösségre, sőt azt lehetőleg közvetlen munkájával a maga számára magasabb fokúra emelje. Emberileg szólva a kis poharat is meg lehet tölteni, a hordót is. A különbség: mennyi fér ebbe és mennyi amabba. Az örökévalóságban mindenki boldog lesz, ki milyen mértékben tudja a boldogságot befogadni. Lesznek, akik „kis pohár” mértékben... S talán nem is saját hibájukból: nem juthattak hozzá.

Hogyan jutnak hozzá az emberek a hithez és az Isten-gyermekséghez? Ha hirdetik nekik és vezetük őket Isten elfogadásának útján. Ezt teszük a misszionáriusok. Ezért kell misszió. Ezért kell nagylelkűen segíteni őket. **Fejős Ottó**

A pápa magyarországi látogatásáról a 3. oldalon.

Október — Mindszent hava

A régi magyar kalendáriumok a leg-hosszabb őszi hónapot mindenszentekről nevezték el, jóllehet az ünnep a következő hónap első napján van. Az elnevezés a szentek kollektív nagy ünnepeire való hosszadalmas előkészületre utal, amely egyúttal fölidézi a keresztény életút célját, szerencsés megérkezést a szentek közösségébe, vagyis a mennyi dicsőségbe.

Mindenszentek ünnepének eredete a világ összes kupoláinak prototípusához, a római Pantheonhoz vezet, amelyet Marcus Agrippa konzul akkor építtetett minden istenek tiszteletére, amikor Róma meghódította a világot és Augustus császár uralkodása idején a sok háború

után béke virradt a földre. Amikor Róma kereszténnyé vált, s a pogány kultusz megszűnt, a templomot becsukták. IV. Bonifác pápa Ehokasz bizánci császártól elkérte a Pantheon, aki az antik építészet e remekművét a római egyháznak ajándékozta. A pápa a Kallixtus-katakomba öt emelet mélységben húzódo folyosóin huszonnyolc ékesen feldíszített kocsira rakta a vértanúk teteit. Az óriási néptömeg ujjongó énekek kísérette a számtalan vértanút, akik végülis győztek az üldöztetés fölött. A körmeneti diadalének szövege ránkmaradt:

„Kellemes legyen kijöveletek, utokat öröm kísérelje... Jelenjete meg Isten szentjei, hagyjátok el harcokat színhelyét, lépjete be Rómába, mely szent helyé változott. Aljátok meg a római népet, itt kísér benneteket a templomba, mely a hamis istenek lakóhelyéből a tiétek lett és veletek együtt imádjá az Úrnak fölségét.”

Ez a nagyszerű ünnepség 609 május 13-án volt, s attól kezdve a Pantheon Szűz Máriának s minden szent vértanúnak tiszteletét hirdeti. A fölszentelés évfordulóját a római liturgiában, mint a templom búcsúnapiját tartották meg.

Ez az ősmindenszentek ünnepe tavasszal volt a húsvéti szent időben. Egy évszázad elteltével III. Gergely pápa a Szent Péter Bazilika egyik mellék kápolnáját „az Üdvözítő, a szent Isten-szülő Szűz Mária, a mi Asszonyunk, valamint a szent apostolok, a vértanúk és Krisztus hitvallói, a tökéletes igazak tiszteletére” szentelte föl. Ebből a dedikációból kiérezhető az az igény, hogy az ünneplésből egy szent se maradjon ki. Így 732-től kezdve a Szent Péter bazilikát fölkereső zarándokok az újonnan kialakított és fölékesített kápolnában tiszteletükkel adózhattak Mindenszenteknek, amikor a birodalom keleti részén már hat esztendeje dúlt a képrombolás, minden felé összetörték és elégették a szentek képeit és szobrait. Lehetséges, hogy a szentély fölszentelése történt november 1-én, de annyi bizonyos, hogy a század második felétől kezdve már mindenütt Mindenszenteket november első napján ünnepelték, amelyre Nagy Károly korában három napos böjtöléssel, imádsággal, alamizsna osztással készültek fel. Tehát október utolsó napjai valamikor az ünnep előkészítésére szolgáltak. Tiszteletreméltó Bédá, a tudós angol bencés szerzetes ünnepi szentbeszéde fennmaradt azokból az évekből:

„Ma kedveseim, egy ünnepnap örömben üljük meg minden szentek emlékeztét... Boldog Anyaszentegyház... a győztes vértanúk dicső vére ékesít, és a szűzesség sérteitlen hűsége ragyogó fehérbe öltöztet! Virágai között ott virul a róza is... A mennyei táborban békének és harcnak külön-külön virága terem Krisztus vitézeinek megkoszorúzására.”

A Mennyei Jeruzsálem magasztos ünnepét tükrözi a Tedeum hálaadó himnusz, csakúgy, mint a mindenszentek litániája, melybe egy évezreddel ezelőtt még azt is beleszórták, hogy „A magyarok nyilaitól ments meg Uram minket”. De az ünnep ragyogó eszméje tündöklő az első magyar királyi házaspár drága ajándékán, a koronázó paláston is, ahol az arany hímzéssel írott képek és szövegek Krisztus megváltását a minden szentektől koronázva az Ő történelemben továbbélő testületében, az Egyházban ünnepli.

SZILÁRDFY ZOLTÁN (Budapest)

Olvassuk együtt a katekizmust!

A nyári szabadságról beszélgetőtársaink „tele kosárral” érkeztek. Mindenkinek „sürgős” mondanivalója és kérdése is volt. Elhatározásunkat túlteljesítettük: Jézus Krisztussal kapcsolatos, személyét érintő elgondolásokat, „újvalóságokat, világmegváltó szupermanokat” — és még általunk is jól ismert — mindenfajta modernnek mondott torzszüleményt jegyeztünk fel megbeszélésre.

Összegezeként a következőt tartottuk érdemesnek, hogy beszélgetésünk témáját alkossa: „miért tartja a mai ember magát az igazság kizárólagos birtokosának, egyedül jólétesültnak? A szeklás, a liberális emberközpontú felfogás úgy értelmezi Krisztus Urunkat és az evangéliumot, mint „napi eseményeket, ami éppen ízlésüknek” megfelel. A látványos és kézzelfogható „ferdítések” is napnál világosabb igazságnak tüntetik fel. Honnét veszik mindehhez a bátorságot? Krisztus személyét is céljaiknak megfelelően eszköznek használják! Úgy gondolják hogy ők kapták a boncok szerepét? — kérdezték egyetértve, azaz értetlenkedve a századvég szellemi zűrzavarán?

Ezt a képet döntően befolyásolta az otthon töltött idő, a hazai vizek nem éppen síma tükre.

Minden alkalommal elmondom: most nem menekülünk ki a világból és nem keresünk kész „recepteket”, hogy felmelegítsük egyházas hitünk kozmás ételét, hanem az egyház tanítása alapján „újat főzünk”, — nem az újdonság csábító lidércfényében”, hanem az — „ősi egyházi konyha” családot tápláló biztos és megnyugtató melegénél. (lásd Mk 2,22)

Katekizmusunkat az első résznel; „hitünk megvallásánál” nyitottuk ki, amely az isteni kinyilatkoztatásról szól. Amire a bevezetőben céloztunk, azt emberi kinyilatkoztatásnak mondhatnánk, de „isteni köntöst — fülsiketítő és szemet vakító reklám módján — követelvény önmagának...” Ezzel szemben egyedül Jézusban teljesedett be a próféta jövendölése:

„Ez az én szolgám, kit kiválasztottam, Szeretett fiam, kibem kedvem telik. Rálehelem lelkeket, És hirdemi fogja az igazságot a népeknek. Nem vitatkozik és nem kiabál, Szavát sem hallják a tereken. A megroppant nádat nem töri el, A füstölgő mécsbelet nem oltja ki, Míg csak győzelemre nem viszi az igazságot. Az ő nevében bíznak a népzemek.” (Mt 12,18—22)

A Katekizmus tanítása egyértelmű: „Krisztus, Isten Fia, aki emberré lett, az Atya egyetlen tökéletes és felülmúlhatatlan Igéje. Benne Isten mindent kimond és Istennek őrajta kívül nem is lesz másik szava.” (65. p.)

Ha Isten mindent kimondott-kinyilatkoztatott Krisztusban, miért van annyi vallás, annyi új kitalálás? — kérdezte egyik fiatal. A sok válasz helyett idézzük Pál apostolt: „Eljön az idő, amikor a józan tanítást nem hallgatják szívesen az emberek, hanem ízlésük szerint seregszámra szereznek maguknak tanítókat, és csiklandoztatják a fülüket, elfordulnak az igazság meghallgatásától és mesékre hajlanak”. (2 Tim 4,3—4) Valószínű közel járunk az igazsághoz, ha azt mondjuk: amennyire okosak az emberek, olyannyira nem okoskodnak, akik csak az utóbbit gyakorolják „hamis tanítók” — hangoztatta egy édesapa.

„A szentírásban minden benne van. Abban kell elmélyedni a keresztény embernek, a vasárnapi szentmise tanításá-

ban” és nem a felkapott divatos eszmék áradatában keresni saját magát. Mindchhez hit kell és pedig szolid alapokra épített, megalapozott, megélt hit. Aki Jézusra hallgat, sziklára épít... (Mt 7, 24—28). Ez a szentistváni evangélium: erre a sziklára építette első királyunk népünket és hazánkat. És mi is ezen a sziklán élhetünk...

Szabó József (Offenburg)

SKÓCIAI SZENT MARGIT ÜNNEPE MECSEKNÁDASDON

A millicentenáriumi jubileumok sorában, június 16-án ünnepelték a baranya megyei Mecseknádasdon Skóciai Szent Margit születésének évfordulóját. Margit 950 évvel ezelőtt, 1046-ban a baranyamegyei Nádasdon, illetve a község közelében állott Réka-várban született, ahová atyja, Eduárd menekült és Szent István királyunk oltalmába vette. Margit anyja, Ágota, István király rokonságához tartozott, angolszász források szerint a leánya volt! Eduárd később visszatért Angliába, ahol Edgár nevű fia király lett, de az angolok őt is száműzték. A megözvegyült Ágota most gyermekeivel együtt Skótszágba menekült, ahol III. Malcolm skót király feleségül vette Margitot. Mint Skócia királynéja halt meg 1093-ban.

A pécsi egyházmegye és a skót katolikus egyház között az utóbbi időben szoros kapcsolat alakult ki. Az idei ünnepekre Skóciából eljött Mario Joseph Conti, aberdeeni püspök, és a londoni magyar lelkész, Tüttö György vezetésével népes zarándokcsoport is vele. Az ünnepi szentmisét Mayer Mihály pécsi püspökkel és Erb József mecseknádasdi plébánossal együtt mutatta be Paskai László bíboros, prímás.

KIS SZENT TERÉZ: KORUNK MODERN SZENTJE

Az Adria-tengerparti Riminiben rendezett „Népek Baráti Találkozója” kapcsán Rómába, a Szent Jusztin templomba szállították Kis Szent Teréz urnába helyezett földi maradványait. Családi nevén Martin Teréz Franciaországban, Alençon-ban született szüleinek kilencedik gyermekeként. Avilai Nagy Szent Teréztől megkülönböztetendő nevezik „Kis- vagy Lisieuxi” Teréznek, mint-hogy édesanyjuk halála után a család Lisieuxbe költözött, ahol a 15 éves Teréz — két nővére példáját követve — belépett a sarutlan karmelita apácák rendjébe. Önéletrajzát „Egy lélek története” (= Histoire d'une âme) címen írta meg. Magyar fordításban is megjelent (Budapest, 1926-ban); „Utolsó beszélgetéseit” (= Novissima verba) Ágnes nővérel az Anonymus Kiadó adta ki Rómában (1974). „Rövid élete szakadatlan láncolata volt a rejtett szenvedéseknek, a lángoló szeretet hősi gyakorlatainak és az Istennek való tiszta gyermeki odaadásnak, önkaratata teljes, mosolygós elfelejtésének... Közvetlen nyelvezete, bájos eredetisége, sokszor költői szárnyalása, fenkölt emberi mivolta írását modern pedagógiai remekművé teszi. De írt izzó színű és lángoló hevű költeményeket is”. (Balla Borisz.) — Mindezeket szinte minden nyelvre lefordították. 1897 szeptember 30-án tért meg a mennyei Atyához. 24 évet élt. XI. Piusz pápa 1925-ben avatta szentté. Ünnepe október 3. A missziók- és Japán védőszentje (Sz.)

A remény és a megbékélés ébresztője

II. JÁNOS PÁL PÁPA LÁTOGATÁSA MAGYARORSZÁGON

A Szentatya apostoli küldetésének tekintetében az egyház tanításának helyszíni hirdetését, azért járja fáradságtalanul a világot. A pannonhalmi és győri látogatás volt 72. külföldi útja pápaságának 18 esztendeje alatt. Magyarországot is felkereste már: 1991-ben eufórikus hangulatban zajlott körútja.

Ezúttal a millenniumi ünnepek keretében, az ország keresztény hitre térítésének emlékére látogatott Pannónia szent hegyére, Pannonhalmára. A szélsőséges időjárás — sajnos — a pápa 48 órás magyarországi tartózkodásának állandó kísérője lett, így a gyakran viharossá erősödő szél és eső miatt helyenként kurtítani kellett az eredeti programot. II. János Pál azonban még a szélnek is köszönetet mondott, amikor a győri ipari park didergő százezres közönsége előtt spontán kijelentette: „Azt kívánom egyházatoknak, ennek a népnek, hogy a Szentlélek erős szele érintse meg!”

A zárándokútra ez alkalommal is az olasz légitársaság, az ALITALIA gépén érkezett. A ferihegyi fogadáson összesereglett állami- és egyházi vezetők, valamint a vatikáni sárga-fehér zászlókat lengető fiatalok előtt így köszöntötte vendéglátóit: „Ennek az apostoli utazásnak különösen jelentős okai vannak: Magyarország ebben az évben ünnepli fennállásának ezerszázadik évfordulóját és kiemelten emlékezik meg a pannonhalmi apátság alapításának ezredik évfordulójáról. Hogyne adnánk hálát Istennek az elmúlt századok során tett műveirért? Örömmel fogadtam el a meghívást, hogy résztvegyek a főapátság ünnepségén és meglátogassam Győr városát, hazátok egyik első egyházi központját”. A pápa üdvözlőbeszédében aktuális problémákra is kitért, amikor az átalakulás nehézségeit és a morális válságot emítette: „Sajnos, az ideológiák történelmi bukása okozta optimizmus rövid ideig tartott. Hamarosan elérkezett az áldozatos munka időszaka, amely Magyarországon is jellemezte és továbbra is jellemzi mindenki életét.

Kedves magyar polgárok, senki se csüggedjen a jelen nehézségei miatt és senki se becsülje le az eddig elért eredményeket. Ennek a végéhez közeledő századnak drámai eseményei után nem szabad csodálkozunk azon, ha időre van szükség az újjászületéshez és az annyira kívánt fejlődéshez. A diktátúra hosszú éveinek gyászos következményeit — mind anyagi, mind pedig lelki téren — csak úgy lehet felszámolni, ha ezen mindnyájan — különösen a fiatal nemzedékek — türelmesen és kitartóan fáradozunk”. Egyebek között ezt a gondolatot fűzte tovább a Szentatyát üdvözlő beszédében a Magyar Köztársaság elnöke, Göncz Árpád, aki megállapította: „A szociális gondok megoldásában, a szilárd értékrend kialakulásában nélkülözhetetlen szerepet töltenek be az egyházak és intézményeik”. Ezután a pápa és kísérete helikopteren Pannonhalmára folytatta útját, ahol Várszegi Asztrik püspök, a Szent Márton hegyén épült kolostor főapátja köszöntötte. Alighanem az egész magyar nemzet nevében szól, amikor kijelentette: „Az Exultet, a Húsvét örömeinek idézésével tudom csak szavakba foglalni azt a nagy örömet, melyet Szentatyánk látogatása jelent a Magyar Benedécs Kongregációnak, Szent Márton ezeréves monostorának”. Várszegi püspök felidézte a Rómához fűződő immár ezer-

éves kapcsolat történetének kimagasló eseményeit, majd arra kérte II. János Pál pápát, hogy imádkozzék együtt a magyarokkal nemcsak az ország jövőjéért, hanem az „igaz vallás örök virulásáért”.

A Szentatya látogatásának napján a diákok nem maradhattak Pannonhalmán, csak a vesperás idején térhettek vissza, hogy köszönthessék az egyházfőt. Az intézkedést a biztonsági előírások tették szükségessé. Való igaz, annyi rendőrt, mint a Szentatya látogatásakor, sohasem látott Pannonhalmán, holott a kommunista rendszer annak idején szinte éjjel nappal megfigyelés alatt tartotta a magyarországi hitélet eme felleget. Ezúttal az egyenruhás és civil rendőrök valóban a biztonságra ügyeltek és, meg kell vallani, a pápa 48 órás látogatása zökkenő mentesen, óramű pontosságával zajlott le. A mindig szenzációt kereső tudósítóknek így nem maradt rendkívüli esemény; a rendhagyóból kényszerültek szenzációt formálni: az egyik francia újságíró ugyanis azt a hírt röppentette világgá, hogy a Szentatya a vesperás alatt rosszul lett Pannonhalmán. Később Várszegi püspök oszlatta el végleg a félreértés eredetét, amikor szombati sajtótájékoztatóján elmondta, hogy a homília szövegét a Szentatya és a tolmács előre meghatározott módon fölváltva olvasta magyarul. A Főapátsági Bazilikában II. János Pál ismét örömeinek adott kifejezést, hogy elzarándokolhatott Szent Márton hegyére, utalva arra, hogy személyében először jött el Róma püspöke Pannonhalmára, holott a kolostort mindig is rendkívül szoros szálak fűzték a Szentszékhöz. Beszédét így folytatta a pápa: „Még a kereszténységgel szemben nem mindig objektív szerzők is elismerik azt, hogy Szent Benedek és fiai megújították a föld színét és hogy Európa nagyrészt nekik köszönheti — különösképpen az első évezredben — a kulturális és szociális élet soha nem látott megújulását. Az 'ora et labora' egyszerű jelszava hatalmas célkitűzés kezdete lett, és a kontinensen ennek köszönhetően kezdtek kialakulni azok a kulturális formák — a nagy népvándorlás eseményei után — amelyek mind a mai napig jellemzik az európai népeket és különleges szerepüket a világban”. Végül az ökumenikus mozgalomra hívta fel az egybegyűlteket figyelmét, és rámutatott arra, hogy a mindennapi szolgálat során a párbeszéddel kell elősegíteni a keresztények egységének megvalósulását, majd így zárta a homiliát: „Éljen mindnyájatokban Szent Benedek szelleme, hogy kolostoraitok testvéri láncá kösse össze Nyugat és Kelet nemzeteit és keresztényeit. Ragyogjon fel szolgálatotok által a béke és a kiengesztelődés szivárványa a Kárpát-medence fölött. Mária, delicia Benedictinorum kísérjen benneteket és vegyen oltalmába a jövőben is!”

A vesperás után a főpáti erkélyről köszöntötte a pápa az időközben Pannonhalmára visszatért diákokat és az apátság vendégeit. A hosszantartó tapsot követően mikrofon nélkül is jól érthetően mondta magyarul: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!” II. János Pál Pannonhalmán folytatott megbeszélést Göncz Árpád köztársasági elnökkel, állami vendéglátójával. Jól értesült források szerint a találkozáson, csakúgy, mint a miniszterelnökkel, Horn Gyulával szombaton folytatott tanácskozáson, a Budapest és a Szentszék között kezdett tár-

gyalásról volt szó, amelyen az egyház finanszírozása, valamint a katolikus iskolák helyzete a főtéma.

A hivatalos találkozót követően a pápa meglátogatta a Szent Adalbert Otthonban élő idős, beteg szerzeteseket. Miután 1948-ban az egyházi intézményeket államosították, majd pedig két évvel később négy rend kivételével, valamennyi szerzetesrendet feloszlattak, Pannonhalmán akkori főapátja a kolostor egyik épületszárnyát öregotthon céljaira ajánlotta fel. A szerzetesház 1951-ben állami intézményként alakult meg, de később a rendé lett Szent Adalbert Otthon néven. Itt a Szentatya így vigasztalta az idős és beteg lakókat: „A betegség olyan állapot, amely egyrészt korlátozza az embert és ráébreszti saját esendőségére, másrészt közvetlen kapcsolatba hozza Krisztus keresztjével, így új lehetőségekkel gazdagítja őket. Amikor a beteg felajánlja szenvedéseit Krisztusnak, személyesen is bekapcsolódik az Ő megváltó művébe és tevékenyen részt vehet az egyház építésében. Az idős ember is igen értékes a család és a társadalom számára. Ti idősek, értékekben és tapasztalatokban igen gazdag örökség letéteményesei vagytok. Ezeket ne tartsátok meg magatoknak, hanem bölcsen és tapintatosan adjátok át a fiatalabbaknak és ők hálásak lesznek érte”. A beszéd után áldását adta a Szent Adalbert Otthon lakóira.

Alig 48 órás magyarországi látogatásának központi eseménye volt a győri Ipari Park területén szombat délelőtt, a szabad ég alatt mondott szentmise. Mintegy 150 ezer hívő — dacolva az időjárás viszonytalanságaival — vett részt a misén, amelyet a Szentatya Pápai Lajos győri püspök vendégeként a magyar püspökökkel és a kommunista rendszerben üldözött egyházat képviselő hat szerzetes és világi pappal közösen celebrált. Szentbeszédét János evangéliumának azon mondatára alapította, amely szerint a jó pásztor életét adja a juhaiért. Ez a gondolat kezdettől fogva meghatározza az egyház feladatát — mondta a pápa, majd így folytatta: „Ne engedjétek, hogy kedvetek szegjék a gazdasági és társadalmi nehézségek, a munkanélküliség, sokak elszegényedése, a hit nélkül felnőtt nemzedékek erkölcsi érzékének megfogyatkozása. Nagy a kísértés, hogy feladjátok a küzdelmet és beletörődjétek a fennálló helyzetbe. Szent Pál úgy mutatja be a pogányokat, mint 'akiknek nincsen reményük'. Mi keresztények azonban Krisztus jelenlétében élünk. Krisztus a mi reményünk. Nem vagyunk egyedül soha! Krisztushoz, a jó Pásztorhoz tartozunk, aki mindig velünk van. Ragyogó példaképeink vannak, rájuk tekintetek, amikor felhők tornyosulnak. Az elmúlt negyven évben főként a vértanúk és hitvallók tettek tanúságot Krisztus világosságáról. Gondolok Apor Vilmos püspökre, aki ebben a városban áldozta fel életét a rábíztokért; gondolok Mindszenty József bíborosra, aki rendületlenül szembeszögült a diktatúrával, vállalva ezzel a hosszú keresztutat, gondolok a szegények orvosára, Batthyányi Strattmann Lászlóra, a szeretetszolgálat igazi hősiére, gondolok a papokra, a szerzetesekre, a szerzetesnőkre és a sok világi keresztényre, akik életüket adták Jézusért. Tisztelettel emlékezzünk mindazokra, akik az elmúlt évtizedekben üldözöttségben szenvedtek, de nem tagadták meg hitüket”. A Szentatya azonban nemcsak a

katolikus hívőket üdvözölte a győri ünnepi misén, hanem testvéri köszöntéssel fordult az ipari parkban összegyűlt más vallásúakhoz is, továbbá az Ausztriából, Szlovákiából és Horvátországból érkezettekhez, akiket anyanyelvükön szólított meg, majd így biztatta valamennyi nyiüket: „Tekintetek bizalommal a jövőbe! Egyesek pesszimista jóslatai miatt ne csüggedjétek el és a mások által emelt akadályok ne állítsanak meg benneteket. Isten segítségével és azzal, hogy elkötelezitek magatokat, felülkerekedtek a nehézségeken és eljuttok a kitűzött célokhoz. Az a feladat vár rátok, hogy 'korábbi életmódokkal ellentétben levestétek a régi embert és öltsetek magatokra az új embert, aki az Istenhez hasonlóvá alkotott, megigazult és valóban szent teremtmény'. A kereszténység állandó programja ez: megújulni lélekben és érületben és felöltöni az új embert, aki Krisztusban, a feltámadott Úrban él. Imádkozzunk valamennyien, hogy a magyar nemzetet újítsa meg Krisztus Evangéliuma az új évezred hajnalán, hogy erősebbé és boldogabbá épülhessen újjá. Segítsen benneteket a Mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek, a 'Magna Domina Hungarorum', a Magyarok Nagyasszonya közbenjárásával”. A megújulási vágy tükröződött Pápai Lajos győri püspök rövid köszöntőjében is: „Ma a megerősítésre van a legnagyobb szükségünk. Hogy újból hinni tudjunk az emberben. A jövőben. A megmaradásban. Annyi köztünk a kiábrándult, közömbös, rezignált ember. Kérjük Szentatyánkat: erősítse meg az emberbe vetett hitünket. Hogy szeressük és becsüljük egymást, keresztény és magyar kultúránkat, örökségünket, hogy tiszteljük az életet, tegyünk tanúságot szociális érzékenységről, újuljunk meg gondolkodásunkban és erkölcsi tartásunkban. Hinni az emberben, mert minden ember Isten képmása”. A győri szentmise után a pápa a Püspökvárban találkozott a Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjaival, majd imádkozott a mártírhálált halt Apor Vilmos püspök sírjánál. Győrből helikopteren tért vissza a budapesti repülőtérre, ahol azonban a zuhogó eső és a metsző szél miatt már nem mondta el búcsúbeszédét, hanem csupán az üdvözlésére megjelentekkel való kézfogás után beszállt a MALÉV Róma felé induló járatába. Köszönetének kifejezését, amelynek végén Isten áldását kérte Magyarországra, a sajtóban közzétett szövegből ismerhették meg a hívők. Akárcsak azt a néhány érdekességet, amely a Szentatya második magyarországi látogatásának megszervezésével kapcsolatos. A pápát és kíséretét étkeztető hírneves budapesti Gundel étterem ingyen bocsátotta a Pannonhalmi Főapátság rendelkezésére egyik főszakácsát és pincéreit, a felszolgált bor pedig a Tokaj Kereskedőház adománya volt. A magyar Államvasutak közel 10 millió forintos költséggel indította a kedvezményes árú különvonatát a pápa győri miséjére. Az ipari park használatáért a tulajdonos nem kért bért, az AUDI Gépkocsivállalat pedig a Szentatya kíséretének szállítására ugyancsak díjtalanul adott kölcsön járműveket. A győri püspökség kereken 40 millió, a városi önkormányzat pedig 35 millió forint állami támogatásban részesült a rendezvények lebonyolítására.

— mgy —

Nem nézek én annyit hátra, mint sok hazámfia, hanem inkább előre; nincs annyi gondom tudni, valaha mik voltunk, de inkább átnézni, idővel mik lehetünk. A múlt kiesett hatalmunkból, a jövőnek urai vagyunk. Széchenyi

GYERMEKEKNEK

Minden év tartogat számodra egy különleges napot, a születésnapodat. Akkor te vagy a központ, az ünnepeket, aki barátaid körében örömtől sugárlol. De el tudod-e képzelni úgy ezt az ünnepet, hogy a meghívott barátok közül senki sem jön el? Az lenne csak az igazi ünneprontás. Mi lenne a közös örömeiddel, az emlékfotóval, az előre kitervelt társasjátékkal, a sok finom süteménnyel? Még belegendolni is rossz.

Október 13-án a templomban Jézus egy hasonló helyzetről mond példabeszédet. Eszerint egy király a fiának menyegzőt rendez, de a meghívottak nem mennek el, hanem inkább ügyes-bajos dolgaik után futkosnak. A királyi menyegző szerintük csak idő- és energiapocsékolás lenne, mely boldogulásuk útjában áll. Így a lakodalmas ház végülis

nem a meghívottakkal, hanem idegenekkel telik meg. Furcsa, nem?

Vajon mit szándékozik Jézus ezzel a példabeszéddel elérni? Egész biztos, hogy figyelmeztetni akar minket. Mégpedig arra, hogy mi is nagyon könnyen a meghívott, de a menyegzőn meg nem jelenő vendégek szerepét vállaljuk magunkra. Isten meghív minket, hogy boldoguljunk az ő „lakomáján”, vagyis nála keressük. Csakhogy mi néha az ő társaságát terhesnek találjuk. A „lakomának” örvendénünk, de a házigazdának nem. Boldogítóbbnak tartjuk, ha nélküle szerezzük meg a jó iskolai bizonyítványt, a biztos munkahelyet, a szórakozást, a barátokat, a gazdagságot... Ilyenkor viszont ne csodálkozzunk, ha boldogságunkból hiányozni fog az a rész, melyet csak Isten tud megadni nekünk.

János atya

FIATALOKNAK

Október végén, egy hétköznapon olvassuk Szent Lukács evangéliumából:

„Igyekeztek a szűk kapun bejutni, mert mondom nektek, sokan akarnak majd bemenni rajta, de nem fognak tudni... (Lk 13, 22—30)

Nyár végén — ősze elején lehet látni: emberek százai tolonganak az áruházakban. Kiárusítás! Minden, ami már nem divatos, ami nem kellendő, szezon áru eladó! Olcsón — csak fogyjon —, mert jön az új, divatosabb, a kelendőbb...

Talán viccesen hangzik, de nagyon sokszor hasonló érzése támad az embernek, amikor hallja-látja egyesek (szerencse, nincsenek túl sokan) felfogását, véleményét a kereszténységgel, hittel, vallásossággal kapcsolatban. Mindez úgy kell működjön — szerintük —, mint egy jól menő áruház, sikeres üzlet. A kínálat mindig alkalmazkodik az igényekhez, a divathoz, a pillanatnyi hangulathoz. Csak így lesz sikeres... Ha valami már nem megy, nem érdeklődnek

utána az emberek: le az árával, sokkal olcsóbban (értsd: hígabban, felületesebben, kompromisszumra készen), csak vegyék — vigyék az emberek!

Mert hogy lehet sikeres „vállalkozás” az, ahol néha kényelmetlen dolgokkal kell számolni — sőt — szembe nézni, vállalni azokat?

Hogyan létezhet, maradhat fenn egy olyan intézmény, „üzlet”, ahol egyre kevesebb a munkatárs, egyre kevesebb a „vásárló”?

Elérkezett volna a kereszténység életében is az ős, a nyár végi „kiárusítás”? A válasz: szerintem biztos, hogy nem!

Kedves Fiatalok!

Örök maradó értékeknek, a kinyilatkoztatás kincseinek nincs szükségük sem kiárusításra, sem árszállításra! Ahogy az idézett evangéliumi rész figyelmeztet, nekünk kell mindent megtennünk azért, hogy ezeket az értékeket birtokoljuk. „Igyekeztek...”

És egy másik gondolat: nem szabad elzárkózni semmi új, építő, ideáljainkhoz minket közelebb segítő változástól! De azt ne a divat, a felületesség, a pillanatnyi siker vagy „üzlet”, diktálja, de mindig a Mennyei Atya akarata, az emberek örök üdve és boldogsága legyen az új utáni vágyunk mozgató rugója.

Pál atya

A 75 ÉVES PAX ROMANA

A svájci Fribourgnban 1921-ben alapította meg húsz ország — köztük hazánk — katolikus egyetemista szövetsége a Pax Romana Nemzetközi Katolikus Értelmiségi Mozgalom (MMIC / IC-MICA) az egykor egymással háborúskodó nemzetek megbékélésének az előmozdítására. A 2. világháború után, amikor a kommunisták Magyarországon feloszlatták a katolikus egyesületeket, a nyugat-európai Katolikus Magyar Diákszövetség, majd a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom, új nevén Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom képviselte a magyar színeket a katolikus egyetemisták, ill. értelmiségiek nemzetközi szervezetében. A rendszerváltozás után a Pax Romana hazai újjáalakulása óta a budapesti székhelyű Magyar Pax Romana Fórum vette át ezt a szerepet. A Fórum alapító elnöke Galambos Gyula bázeli építészmérnök volt, utóda Keresztes K. Sándor győri építészmérnök, az Antall-kormány környezetvédelmi minisztere. A magyar Pax Romana nemzetközi megbecsülését jelenti, hogy a jubileumi kongresszus színhelye Magyar-

RÁBAKÖZI MÁRIA (Belgium):

Megkezdődött az iskola

A régi szép időkben otthon szeptember 8-án, ezen a kedves őselejei Mária ünnepén tartották az iskolák a Veni Sancte-t vagyis az évnitőt. Hosszú sorban booskai ruhában egyensapkában vonultak a diákok a templomba. De nem csak az egyházi iskolák, az állami iskolák diákjai is a templomban kérték a Szentlélek segítségét az új iskolaévhöz.

Sokat változott a világ körülöttünk. Elfogytak a régi tradíciók, habár az új egyházi iskolákban visszatértek a régi szokásokhoz.

A kommunizmus előtt Magyarországon minden Mária ünnep hivatalos ünnep volt. Bármilyen későn is jött a tavasz, a mi vidékünkön Gyümölcsoltó Boldogasszony napján nem szántott-vegett senki. Lehetett esős nyár, de Nagyboldogasszonykor vagy Szent Istvánkor sehol sem búgtak cséplőgépek. Ünnepek voltak ezek a napok: ünnepi misével kezdődtek, ünnepi ebéddel folytatódtak és pihenéssel végződtek. A tanévnyitás is ilyen ünnep volt tanároknak, diákoknak egyaránt.

Napjainkban a pénz uralja ezt a területet is. Augusztus közepén a boltok és a nagyáruházak megtelnek a diákoknak ajánlott ruhákkal, iskolai felszerelésekkel. Szobbnél-szebb táskák, különféle alakú és színű tolltartók, csodálatos színes ceruzák és tollak között válogatnak a gyerekek. Ne essünk azért abba a könnyelműségbe, hogy mivel a barátnőnek, vagy szomszédnak új táskája van, mi is új táskát és felszerelést vegyünk.

Ha jól meggondolom, nekem sosem volt új táskám. Nagyobb testvéreimtől örökölt táskákkal diákoskodtam. Férjem középiskolában indulásakor kapott egy jó erős bőr aktatáskát és azt hordta nyolc éven keresztül egyetemista koráig. Tudom, ez elképzelhetetlen lenne a mai diákok számára, amin nem is kell csodálkozni, mert a szülők sem szeretik a régi holmikat. Az édesanya is szorgalmasan cseréli a kiegészítőket, az édesapa az autóját és divat lett a régi bútorok kicserélése is. Bármilyen könnyen megoldja a ma emberének a vásárlást a részletfizetés, ne kövessük ezt a példát! Szokjon hozzá a gyerek a takarékosághoz már diákkorában. Tanulja meg a régi, de jó holmik megbecsülését. A zsebpénzét a mi keresetünkhöz és belátásunkhoz szabjuk, ne a barátok gazdag és könnyelmű szüleinek a pénztárcájához. A lányoknál pedig arra vigyázzunk, hogy ne csináljunk divathölgyet belőlük. Örültem, hogy a zárdában, ahová lányaim jártak, kötelező volt az egyenruha. Sötétkék szoknya, világoskék ingblúz, sötétkék pulóver. Lehetett grófkisasszony, egyszerűbb család leánya, az iskolában egyik sem

ország volt. „Keresztény felelősség a megosztott világban” címmel Dobogókőn a Manréza Tanulmányi Központban tanácskoztak július 29. és 31. között az egész világról összesereglett katolikus értelmiségiek.

RÖVID HÍREK

A Németországi Keresztény Egyházak Munkaközössége június közepén Erfurtban rendezett ökumenikus gyűlést. Az európai keresztény egyházak ökumenikus találkozója, a Bázelen kezdődött folyamat újabb állomásaként, 1997-ben Grácban lesz.

*

Negyedszázad óta az Apostoli Szék először ebben az évben számít 527 millió ltra (kb. 460 ezer DM) költségvetési többletre.

†

Nepál délnyugati részében megtalálták Buddha Kr. e. 623-ban történt születésének állítólagos helyét.

OKTÓBER

A fény arannyal öntözi még
A szőke akác levelét,
De ez a fény, megérezem én,
Már októberi fény.

Az alkony lila fátyla alatt
Tarka tehenek hada halad,
Vigan elbődül, hisz haza tart,
De ez már őszi csapat.

A kertben tarkán égő színek,
Virágok, dúsan vérző szívek,
Rajtuk az este harmata ring,
De ez már őszi pompa mind.

Fényt, krizantémet, dalt, harmatot
Lelkemben vigan elringatok,
Magszépül lassan, ami rég volt,
De ez már októberi égbolt!

Juhász Gyula (1883–1937)

Madridi levél

MENJETEK ÉS TANITSATOK

A tanév kezdete s az új, kötelező középiskola bevezetése (12-től 16 éves korig) a vele kapcsolatos problémákkal az érdeklődést megint a közoktatásra irányította. Kerek számban hét és fél millió gyermek és fiatal ült neki az idén a tanuláshoz, egy millióval kevesebb, mint tíz esztendeje. Születési arányszámban ugyanis Spanyolország az egyik utolsó helyet foglalja el a világon.

Az egyházi vezetés alatt álló magániskolák itt mindig nagy szerepet játszottak, jelentőségük azonban lényegesen változott. A múltban azért is szükség volt rájuk, mert az állami iskolákban nem kapott helyet mindenki; manapság a tanulók létszámának csökkenése következtében inkább színvonalukkal vonzanak.

A nyolc éves és most megszűnő, általános iskola bevezetésekor 1970-ben az elemi-, közép- és szakmai iskoláknak több mint fele volt magánkézen; most 67:33 az arány az állami iskolák javára. Ez részben annak is tulajdonítható, hogy a 80-as években a szocialista kormányzat minden erővel az állami oktatást támogatta s a magániskolák számát kezdetben 15 százalékra akarta csökkenteni. Azonban így is az 1994-95-ös tanévben, — ez az utolsó, hiteles adat, — több mint 2900 katolikus iskola működött több mint másfél millió tanulóval és 70.000 tanerővel, akik közül 13.000 szerzetes vagy apáca.

Az említett iskolák nagy többsége, — 2200 — a közoktatási minisztériummal kötött megállapodás értelmében állami szubszidiót élvez s így tandíjuk alacsonyabb. (Az állami oktatás ingyenes.) Ennek fejében viszont alkalmazkodniuk kell egyes rendelkezésekhez: kötelesek bizonyos számú, nem nagy fokú testi vagy szellemi fogyatékos, illetve kedvezőtlen környezetből érkező, tanulásban hátramaradt gyermeket (pl. cigányt) a „beilleszkedés” jegyében felvenni. A többiek lemondanak minden állami támogatásról és teljes önállóságot élveznek, ami magasabb színvonalat, de nagyobb anyagi áldozatot is jelent.

Az egyházi iskolák többségében óvodától érettségig minden szint megtalálható. A legnagyobb tekintélyt élvezők esetében (jezsuiták, piaristák, ágostonrendiek, iskolatestvérek, illetve Sacré Coeur, tereziánisták stb.) a nemek elkülönítése továbbra is fennáll. Már jelentős azonban azok a száma, ahol bevezették a koedukációt és szerzetesi iskolákba lányok, apácaiskolákba fiúk is járnak. Szükségtelen hangsúlyozni, ez mekkora változást jelent.

A hitoktatás kérdése az állami iskolákban még nem talált végleges megoldást. Minden esetre már nem kötelező. Vita tárgyát képezi azonban, hogy az órarenden belül adják-e, és ha igen, mit kínáljanak azoknak, akik nem akarnak hittanra járni. Gimnáziumi szinten szóba került „vallási kultúra” tanítása is: a nagy vallások — keresztény, mohamedán, izraelita, buddhista — ismertetése befolyásukkal a művelődésre és politikára. Más szóval: pusztán ismeretterjesztés volna, nem pedig vallásos nevelés.

Azt is el kell azonban ismerni, hogy az utóbbi táren az egyházi iskolák sem bizonyultak elég eredményesnek: az onnan kikerülő jelentős hányada nem tesz eleget vallási kötelezettségeinek. Ez talán „túltáplálással” magyarázható s azazal, hogy sokszor nem találták meg a kellő hangot. Mások megint, — nem egyházi iskolákban, — az ellenkező

Ez a lassan végéhez közeledő év bőven kínált emlékeztetőre méltó, kerek számú nagy évfordulókat. Felesleges lenne ezeket itt újra előszámolni. Mégsem mehetünk el közömbösen egy, a történelmi Magyarország utolsó, mámoros örömnapjának felidézése nélkül, minthogy most októberre esik 90. évfordulója annak, hogy a Nagyságos Fejedelem, II. Rákóczi Ferenc diadalmasan hazatért honi földre bujdosó társaival együtt. Bizony alig lehet meghatottság nélkül olvasni az egykorú beszámolókat, hírlapi cikkeket, személyes élményeket. Hogy is volt csak?

RÁKÓCZI SÍRJÁNÁL 1994 augusztus 13

A nemzetiszín-szalagos babérkoszorúkat egy müncheni magyar csoport helyezte el a kőkoporsókon.

Tudjuk, Rákóczi Rodostóban (mai nevén Tekirdag) halt meg 1735-ben. Nagypénteken hajnalban „az Istennek adván lelkét, elaluvék” — ahogy a kedves Mikes Kelemen levelében írja. Holttestét azonban nemsokára titokban hajón átvitték Konstantinápolyba a jezsuitákhoz, a már ott nyugvó anyja, Zrínyi Ilona mellé. „Sírt pedig — ismét Mikeset idézve — azon a helyen ástak, ahová temették volt az Urunk anyját. Akinek is csak koponyáját találták meg, és aztot a fia koporsójába bészárták, és együtt eltemették”. Később a fejedelem idősebbik fia, József is odakerült.

Rákóczi Ferenc hamvainak hazahozatala hosszú ideig váratott magára, míg nem Ferenc József és a nemzet kibékülése előkészítette a talajt és az 1904 tavaszán kelt királyi leirat is kénytelen megállapítani, hogy Rákóczi földi maradványainak hazaszállítása „a nemzet bön óhajtott kívánsága”. De még ezután is két év telt el, amíg főleg Thaly Kálmán, a kuruckor rajongó kutatója és a történész Fraknói Vilmos püspök kiertartó fáradozását siker koronázta. De említést érdemel a konstantinápolyi Lazarista Rend rendfőnöke, Páter Lobry is, aki a sírok felnyitásánál jelen volt, ő maga a koporsókat is végig kísértte. Személyes élményeit leíró naplójegyzetei fontos forrásai a Rákóczi-kutatásnak.

A keresett sírokat hamar megtalálták, a fejedelem sírkövén a latin nyelvű felirat tanusította, magyarra fordítva így:

szélsőségbe estek: első áldozásra „előkészített” gyerekek nem tudták, mi a Szentháromság és mi a bűn. — Hát akkor miről beszéltek a hittanórán? — kérdezte valaki egy kislánytól. — Jézusról, szegényekről és gazdagokról, — szólt a válasz.

Rónai Zoltán

Koszorú Rákóczi kassai sírjára

Itt nyugszik II. Rákóczi Ferenc Isten kegyelméből Erdély választott fejedelme, Magyarország nagyura, a székelyek grófja... Az isteni gondviselés, a csodák elrendelése által bányódva az élet különböző viszontagságain keresztül; halála után visszaváradva anyjának, aki itt nyugszik. A nyugalmat, melyet nem ismert életében, megtalálta a halálban az Úrban, üdvösségünk 1735-ik évében, 59 éves korában.

Ugyancsak latin nyelvű az édesanyja sírtáblája is. Magyarul így hangzik:

Itt nyugszik hősi munkája után a magasrangú hölgy, Zrínyi Ilona, megáldva férjias lélekkel, nemének és századának dicsősége... Előbb Rákóczi fejedelem, utóbb Thököly fejedelem neje, mindkettőnek méltó hitvese... Híres volt ragyogó tettei, igazságossága, világos ítéletei által, melyek őt a szerencse különféle változataiban kísérték inkább a balsorsban, mint a jólétben... Visszaadta erős lelkét az Úrnak, elragadtatván a haláltól az ő virágos mezejében, 60 éves korában, február 18-án.

Közben Izmitből, az örmény temetőből elhozták Thököly fejedelem-, Rodostóból pedig Bercsényi-, és a többiek csontjait. Így együvé kerültek a bujdosók.

Konstantinápolyból a bujdosók hamvait nyolc ládában hajó viszi a Fekete-tengeri Konstanza kikötőbe, ahol a ládákat díszes vasúti kocsiba helyezik s a vonat Románián keresztül elindul Magyarország felé. A régi magyar határt elérve, Orsovánál 21 ágyúlovás köszönti a fejedelem hazaérkezését, ünnepi beszédek hangzanak el, aztán a Rákóczi indul és a Himnusz akkordjai csendülnek fel. Így megy ez mindenütt. „Látom a vonatot — írja a fiatal Kosztolányi Dezső — mely őt hazahozza. És érzem, hogy ez a rohanó vastömeg — mint a tengerjáró hajó az óceánt — felkavarja s lázassá teszi az élettelen buta földet is... A vasmén kényeskedve prüszköl és nyerít az Orsovától Kassáig vezető sínen. Mikes Kelemen sohasem álmodta, hogy az ő Ura, ki rozoga vitorlásan menekült, ilyen módon térend haza Magyarországra... Minden olyan, mint egy álom, egy fantasztikus Jókai-regény”.

Budapesten a koporsókat feldíszített kocsikra rakták; hat fehér ló húzza az elsőt, amelyben Rákóczi és Zrínyi Ilona koporsója van; négy kocsit követi: Bercsényi és felesége — valamint gróf Eszterházy Antal —, Sibrik Miklós-, végül ugyancsak hatos fogattal Thököly fejedelem koporsójával. Zúgnak a harangok, tárogató kíséri a díszmenetet, korabeli ruhákba öltözött zászlóvivők, kürtösök, apródok menetelnek, — olyan a látvány — írja a szemtanú — Páter Lobry — mintha Rákóczi kuruc serege vonulna Pest utcáin. A Bazilikában Samassa egri érsek celebrál hálaadó szentmisét, gyásznak semmi jele, az arcok örömtől ragyognak, spontán nemzeti ünnep ez, a régi Nagymagyarország ünnepe „Kárpátoktól le az Al-Dunáig”, mámorban úszva, soha nem látott fényvel — még egyszer utoljára.

A templomi szertartások után a koporsókat ismét vonatra teszik, Thököly hamvai Késmárkra-, Rákóczi és a többieké Kassára kerülnek. Itt a koporsókat egyenkint viszik le a Szent Erzsébet tiszteletére szentelt, gótikus székes-

egyház kriptájába. Ma is ott vannak. Középpont a címeres, monumentális márvány-szarkofág a fejedelem és Zrínyi Ilona, valamint Rákóczi idősebb fia, József hamvaival, a másik három Bercsényi, (a „Nagybercsényi Miklós”) és felesége Csáky Krisztína-, gróf Eszterházy Antal- és Sibrik Miklós hamvait őrzi.

Mindezek történetek vala éppen 90 esztendőknél előtte.

Néhány boldog békeév után beborult az ég.

Szamosi József

Párizsi levél

Az algériai Egyháznak nincsenek hívei, csak néma hitvallói, vértanúi és vértanújelöltjei. Így jellemezhetném azokat a szórványban élő katolikusokat, akik többnyire anonimításban, vegyes házasságban vagy kis szerzetesi közösségekben élnek. Számuk az ország lakosságához viszonyítva oly csekély, hogy azt statisztikailag ki sem lehet mutatni. Ez év tavaszán a trappista szerzetesek meggyilkolása csak a jéghegy látható csúcsa a borzalmas, több mint három éve dúló véres polgárháborúnak. Az egész algériai társadalomra, de még a Franciaországban élő algériaiakra is jellemző a szakadás. Egyik oldalon a régi baloldali pártállam demokratákká vedlett hasznélvezői, a másik oldalon fundamentalista muzulmánok, akiket megakadályoztak abban, hogy szabad választáson politikai hatalomhoz jussanak. Mivel ebben a polgárháborúban Franciaország a jelenlegi algériai kormányt támogatja, szembesült az algériai fundamentalistákkal, akiknek terroristái Franciaországra is kiterjesztették a „szent háborút” miközben Algériát tisztogatják minden idegen befolyástól. E nagytakarítás, amely nem kegyelmez sem kórháznak, sem iskolának, legártatlanabb áldozatait a többnyire francia származású katolikusok, vagyis papok és szerzetesek.

A „maradatok velünk — már mindenki elment” csak ők hallották meg, mert aki csak tehetett, elhagyta illetve magára hagyta Algériát. Ők az élni akarásról tettek és tesznek tanúságot amikor ottmaradnak, külön védelmet nem kérve, vállalják a nép sorsát és kérik a Szűzanya közbenjárását a muzulmánokért. Algériához való ragaszkodásuk jeleként a trappisták kolostorukban egy kis mecsetet is építettek a vidék földművesei részére. Nem térítene. Hallgatásukkal és imájukkal van jelen az Egyház. Evangelizálni itt annyit jelent mint megmutatni, hogy lehetséges a muzulmán-keresztény együttélés.

E szerény egyházi jelenlétet még a merényletek sem tudták elfojtani, mert az erőszakra a béke és a megbocsátás erejével válaszoltak. A hit, remény és szeretet embereinek lemeszárllása tanácsatlanságot, félelmet és szegényérzetet váltott ki az egyre inkább identitásavarral küszködő muzulmánokban. Ebben az algériai drámában az Egyház előljárói mindenkinek lelkiismereti szabadságára bízta: marad-e vagy megy? Többségük Algéria iránti szeretetből maradt, mert mint ahogy maguk mondják, távozásukkal épp azokat az együttélésre hajlandó muzulmánokat árulnák el, akikkel eddig életüket megosztották. Erről az elkötelezettségről tesznek tanúságot még végrendeleteikben is az Izlám világ keersztény bajnokai.

Párizs, 1996 szeptember

Molnár Ottó

KÖNYVESPOLC

CSERHÁTI FERENC: ÜNNEPSZEMLE.
Szent István Társulat, Budapest 1996, 224 oldal. Kapható a kiadónál. 420 Ft.

Igazából csak az tudja, milyen nagy problémát és teherrel jelent a prédikáció elkészítése, aki gyakran ült már üres papírlap előtt, és minden igyekezetével azon volt, hogy a következő vasárnapi prédikációjára pár épkezláb mondatot önmagából kicsiholjon. És ez, valljuk meg őszintén, egyre nehezebb. Nem a perikópáról szóló beszéd, hisz annyi szentírási ismerete és vágott dohánnya minden papnak van, hogy a — Csonkai anekdótája szerint — semmiről is legalább egy félórásakat elbeszéljen, hanem nehéz megtalálni az összefüggést az egyszer kimondott és leírt isteni szó, valamint a mai, egyre inkább kuszává váló élet között.

Aki a szerzőt ismeri, az tudja, hogy milyen örömmel beszélt, és hirdette Isten igéjét, Szent Pál szavaival élve: „akár alkalmas volt az, akár alkalmatlan” (vö. 2 Tim 4,2). Most megjelenő második ígéhirdető könyve is erről tanúskodik. A Hitébresztő után ugyanis dr. Cserháti Ferenc, müncheni magyar lelkész, egy olyan Ünnepszemlét tett az asztalra, amellyel azt bizonyítja, hogy Isten igéjét minden alkalommal, az élet minden viszonytárgya közepette lehet hatásosan hirdetni, csak meg kell találnunk hozzá a megfelelő hangot. Könyve megjelenésével tulajdonképpen egy olyan igényt szeretne kielégíteni a szerző, amely egyre növekszik, és amelyre ő kitűnő érzék-

STÍLVIRÁGOK — GYOMNÖVÉNYEK

— „szeptembertől beindul az iskola” vagy „... ott is beindítottunk egy iskolát”. Mint egy motorbiciklit! Ez se utolsó: „Mikor indul be a Bokor-mozgalom? (Igen.) Legközelebb már így kérdezik: Mikor ugrott be a Bokor?

— Magyar napilap állandó rovatcíme: „Névnepozó”, ha nem is süt a nap! Akiknek névnepük van, azok „névnepozók”, de ez sem szép szóalak. Címajánlatom: „Mai névnep” — esős, borús időben is.

— „A kormány nem a támogatóit vesztette el, hanem a „támogatottságot”. Most aztán „támogatottsághiányban” szenved.

— „... az állampolgárok szeretik a sört”. — Azon tűnődöm: van-e az állampolgárnak egyáltalán emberformája? Kővér? Sovány? Milyen? Én még sohasem talákoztam állampolgárral. Vicclapban sokszor.

— Szóképzés: rendez, rendezés, rendezvény; per analogiam: tervez, tervezés, tervezvény, vagy: húz, húzás, húzány (amit húznak!). Az ilyen szavak befogadása nem nyelvi fejlődés, hanem fertőzés, sőt fertőzöt, nem akarom leírni: fertőzvény. Ízlés szerint.

— Gy. M. író: „Felteszem, hogy Karl Marx .. indulatosan és a rá jellemző szarkasztikus-kussággal (!) tiltakozna az ellen, hogy — folytatom: szarkazmus helyett ilyen idétlen szóval illenség.

— „Mit jelent zsidónak lenni? Nekem elsősorban nagyobb érzékenységet az üldözöttekkel, az elesettekkel „szemben” (helyesen: iránt!).

— „... rövid sikeres felfutás után”. Másutt: „Ipari termelésünk felfutott”. Tehát: emelkedik, növekszik, erősödik, eredményes ...

— Így írunk ma: „A dinnye esetében a termék tömegkezelési tűrőképessége alacsony” — ???

— „... a szokásosnál is többet készleteztek” — azaz tartalékoltak, tároltak, raktároztak, több volt a készlet, több volt raktáron ...

— „A környezet kihívása csak akkor adott, amikor az emberek motíváltan minden pozitív és negatív ingerre reagálnak”. (B. Napló). Mit mondjak erre? Elakad a lélegzetem.

— A ma annyira divatos „elvárás” szó az elvtársi nyelv vívmánya. Helyette néha megtenné a : kívánás, kívánság, kérés, óhaj, követelmény, kötelesség, feladat stb.

— „... mindenki őrzi magát másságosnak”. (U. E.) vagyis őrzí a maga egyéniségét, azt ami egyéni, személyes, megkülönböztető, jellemző, más mint a többi.

— „... egy katolikus pap volt a sértett” (Népszava). Nem a becsületében. Ugyanis a betörő rálött, így lett a plébános sértett (?). Helyesen: sérült, vagy inkább áldozat, hiszen megsüketült.

Ilyen fránya a mi nyelvünk, ö. m. a. f.

— sljő —

kel rá is érzett. Manapság ugyanis nemcsak papok, hanem világiak is szívesen forgatják a prédikációs könyveket, hogy keressék bennük a sokoldalúan gazdag és kiemeltetetlen isteni szót. Mint minden kor nemzedéke, a mienk is arra törekszik, hogy ebből a gazdagságból életet, teljesebb életet merítsen, és a mindennapok hajszájában egy kis lelki oázisra találjon. Ezeket a könyveket azért is szereti, mert bennük megtalálja egy-egy szentírási szakasz kifejtését és szakszerű magyarázatát.

Ki ne emlékezne arra a mozgalomra, amely a 60-as években, még a II. Vatikáni Zsinat előtt indult meg, a prédikáció megújítása érdekében? A mozgalom jelszava az volt, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a prédikáció teológiai mondanivalójára, vagyis ki kell emelni annak a ténynek a nagyszerűségét, hogy Isten szólott az emberhez, és hogy jobban figyelembe kell venni a megszólított mai ember társadalmi hátterét. A Zsinat — ezeket is szem előtt tartva — több helyen is az ígéhirdetés fontosságára és pótolhatatlanságára hívta fel a figyelmet (CD, 30; OT 11), és a liturgiáról szóló konstitúciójában azt mondta: Különösen azok az istentiszteletek, amelyeket vasár- és előírt ünnepnapokon a néppel ünnepelemek, nem szabad elhagyni azt (SC, 52).

A könyv éppen ezt tartja szem előtt, és — 25 év lekipásztori munka gyümölcseként — olyan alkalmakkor igyekszik a ma emberéhez szólni, annak problémáit megközelíteni, korszerű nyelven arról is beszélni, amelyen az ígéhirdető nagyon kevés forrásanyagot talál: nevezetesen az ünnepeken. A szerző a mű első részében Urunk főünnepéről, majd Szűz Mária és a (nagyobb) szentek ünnepéről, aztán a Nevezetes napokról, végül a Függetlenség, kevésebb ismert szentekről, és kevésebb jelesebb névnapokról hoz alkalmi bevezetőket és szentbeszédet. Bár ő szerényen csak gondolatébresztőknek nevezi őket, ezek a szentbeszéd sokkal többek annál: egy beérett pap ésszerű hódolatának (Róm 12,2), teológiai gondoskodásának hű tükröképei. Mint erős fonál húzódik végig az egész művön a háromszemélyű egy Isten irántunk való szeretetére való rácsodálkozás, ugyanakkor az a vágy, hogy Krisztus mai követői felbújí és öntudatos keresztényekké váljanak, és így — kovászként beleépülve a társadalomba — megkezdjék a világ arculatának átalakítását. Minden beszéd mögött felsejlik az a erő, a megélt hit, Krisztus misztikus Testének, az Egyháznak az a mély szeretete, amely nélkül ez az egész folyamat üres szélsapokadás és homokra való házépítés lenne.

A jól felépített, világosan tagolt, logikus gondolatfejtésű beszédek korszerű katolikus gondolkodás, egyházhi teológia, és alapos szentírásismeret jellemzi. De a szerző ugyanilyen othonosan mozog az egyházatyák, a különböző egyházi megnyilatkozások, és a mai kereszténynek gondot okozó különböző kérdések (lélekápolás, New Age) tömkelegében is. És ez utóbbiak megválaszolása kart-karba öltve halad elmélkedésre serkentő, frappáns kijelentésekkel. Nagyszerű az is, hogy a szerző mindig a gyakorlati életből indul ki, és a beszédei végén ugyanoda tér vissza, hogy találó, gyakorlati következtetéseket vonhasson le, így magyarázva meg a legelvontabb hititkokat is.

Nyelvezete józan, minden patétikus és sallangos szóvirágot mellőz, ugyanakkor nem archaikus, nem elvontan professzori, hanem színes, eleven és képes beszédű. Eppen ez utóbbiból adódóan könnyen érthető, és a legegyszerűbbek számára is közel tudja hozni a legnehezebb teológiai igazságokat is.

A könyv jó felosztása, amely megkönnyíti az olvasó munkáját, a patinás kiadó munkáját dicséri. A nyomda kisördöge azonban most sem aludt, mert természetesen Urunk tanítványai, akik hisznek (Mk 16,15—20), nemcsak novemberben (helyesen novemberben) művelhetnek az Úr Jézus nevében csodákat (183. o.), hanem az egész liturgikus esztendő folyamán. Dr. Cserháti Ferenc Ünnepszemléjében mindenki talál kedvére való. Aki parenetikus akar, éppúgy (pl. Úrnapja, C év), mint aki mélyenszántó teológiai eszmefuttatást (Szeplőtelen fogantatás), vagy elmélkedési anyagot a maga számára (Évvégi hálaadásra). A könyvvel mindenki csak nyerhet.

Tempfli Imre

JÁKLI ISTVÁN: SZENT ISTVÁN AZ EMBER. Bethlen Gábor Könyvkiadó, Sopron 1996. 231 oldal

Ahhoz, hogy oly sok kiváló szerző és mű után valaki Szent Istvánról szóló könyv írására vállalkozzék, nagy bátorság kell. Jákli István merész próbálkozása sikerrel járt és dolgozata méltán kerül a neves elődök munkái mellé.

Jákli jó szemmel és példás leleménnyel észrevette, hogy a gazdag Szent István-irodalomból hiányzik a nagy király emberi mivoltának, erényeinek és fogvatartásainak megrajzolása. Az ember természetesen mindenütt ott van, az első forrásoktól kezdve az utolsó feldolgozásokig, de csak az összes vonatkozó adatok egymás mellé helyezése és az emberi alkat valamennyi elemének összerakása után állapítható meg, milyen volt is a szent és hatalmas uralkodó mint ember. Jákli István ezt a kutatást és írói munkát elvégezte.

A szerző a nyugati magyar emigráció tevékeny és jeles tagjai közé tartozik. 1945 óta él Németországban. Az azóta eltelt évtizedekben főleg szervezői, mozgalmi, valamint köz- és építési teljesítményeivel tűnt ki. Több németországi magyar intézmény és szervezet az ő kezdeményezési kedvének köszönhetően létezik. E munkája után váltott át a tudományos tevékenységre és alapozta meg történelmi hírnevét. Néhány apróbb tanulmány után megírta Szent Wolfgang regensburgi püspök, Gizella királyné nevelője életét és magyar kapcsolatait. Ezt a könyvét 1992-ben adták ki Magyarországon. Ugyancsak ott (Sopronban) jelent meg a nyár elején a Bethlen Gábor Könyvkiadó gondozásában a Szent István az ember.

Jákli István könyve előszavában arról tájékoztat, hogy „István, a magyarok első királya, kezdetől fogva csodatevő szentként élt népe emlékezetében. Egyedülálló személységét a csodák fényével ragyogtatják fel a legendák is”. Az utókor is ezt a képet gazdagította. „A lassan kialakuló művelt és hivatalos köztudat mindenek előtt mint országszervezőt, államalapítót, a római egyház terjesztőjét és pártfogóját, népe bevezetőjét a keresztény európai közösségbe, a magyar nemzet történelmének legnagyobb alakját tartotta számon”. A szerző úgy érzi, hogy a nagy tettek és történelmi érdemek elakarták az embert. Másodlagos és felledhetővé tették, hogy milyen volt mint ember „a maga esendő valóságában”.

A könyv fejezeteiben hiteles képet kapunk származásáról, gyermekeiről, a környezetéről, amelyben felnőtt, külső megjelenéséről, egyénisége fő vonásairól, családjáról, uralkodói erényeiről, az öregkoráról és haláláról, életét irányító és meghatározó vallásosságáról. A két utolsó fejezet arról tájékoztat, milyennek látta és látta őt a korabeli keresztény világ, valamint arról, hogyan élt az emléke az elkövetkező századokban és miként ítélte meg, mutatta be a történettudomány, valamint az irodalom.

Jákli István tiszteletreméltó kutatómunkát végzett annak érdekében, hogy a témára vonatkozó minden adatot és adalékot összegyűjtjön, kritikai vizsgálatnak vesse alá és felismeréseit rendszerbe foglalja. A könyv lapjain egymást követik a hivatkozások a forrásokra és a tudományos feldolgozásokra. A mű nyeresége lett volna azonban, ha a végén Irodalomjegyzéket is tartalmazott volna, feltüntetve a felhasznált munkák könyvészeti adatait. Ugyancsak érdemes lett volna Névmutatót is adni, annak érdekében, hogy visszakereshetők legyenek a szövegben előforduló nevek és a velük kapcsolatos tárgyi adatok. A tudományos apparátus azért is kíváncsi lett volna, mert a könyv jóval több mint ismeretterjesztő munka. Jákli Istvánnak sikerült tudományos mércével is mérhető művet alkotnia és ezért az méltán tarthat igényt az ennek megfelelő minősítésre.

Külön kellene szólni a könyv nyelvéről. Látszik, hogy a szerző a szépirodalom felől érkezett a tudományos irodalomba. Szövege világos, szabatos, választékos. Tiszta fogalmakkal dolgozik, mondandója első olvasásra a történelemben járatanok és avatlanok számára is könnyen érthető.

A mű megérdemli, hogy sok olvasója akadjon, mert nemcsak a magyar történelem egy nagy alakját mutatja be és a magyar államiság kialakulásának korszakába vezet minket, hanem olvasmányának is érdekes, izgalmas és kellemes.

Borbándi Gyula

Önmagunk ellensége vagyunk

EGY SZEGEDI PLÉBÁNOS A CSALÁDOK SZÉTESÉSÉRŐL

Móravároson, Szeged egyik legrégebbi kerületében, negyven éve látja el a lelkes teendőket Holló István, a katolikus templom plébánosa. Amikor 1956-ban Szegedre érkeztem — mondja a most 72 éves lekipásztor — még többen születtek, mint ahányan elhunytak... Most évente átlag 50 családnál tartok keresztelőt. Sajnos, kétszer annyi temetésre hívnak. A temetési szertartás előtt gyakran jut eszembe nagy költőink nemzethalál-víziója. Pusztul a magyar, pusztítja önmagát. Nem kell nekünk külső ellenség, mi vagyunk önmagunk legnagyobb ellensége... Kár lenne tagadni — folytatja — sok a baj és a gond. Egyre több a munkanélküli, a koldus, a magára maradt tehetetlen ember. De könyebben lehetne átvészelni a társadalom nehézségeit, ha a családokat jobban összetartaná a szeretet, a családok nem hidegülnének el egymástól. Naponta tapasztalom, miként esnek szét a családok, amelyeknek olyan szigetnek kellene lenniük, ahol az összetartás megerősíti a lelkeket és védettséget nyújt. Úgy látom, a család már nem nevel, kevésbé figyelnek egymásra. Felpörgött az idő, elmosza a lehetőségét az egymásra való figyelésnek. A szeretet egyre inkább csak a pirosbetűs ünnepekre korlátozódik és az ajándécsomagokban nyilvánul meg...

Nem csak otthon alkalmazkodnak nehezen egymáshoz az emberek, hanem az élet minden területén fel lehet fedezni a tolerancia hiányát. Ez a jelenség is elsőségi a társadalom legkisebb közösségének, a családnak pusztulását. Én a legedzettebbeknek a nyugdíjasokat látom, akik már fiatal korban megtanultak együttélni a beosztással és a szegénységgel. Ők nem jönnek koldulni a plébániára, pedig biztosan rá lennének szorulva a segítségre. Helyettük koldulni jönnek a fiatalok. Ritkán tudom befejezni a reggelit, mert oly sokan kopogtatnak. Pénzt kérnek. Az igazi szegények éltel.

Azért is felbomlanak a házasságok, mert nincs gyerek, így nincs ami összetartsa a szülőket, pedig az esketés előtt felhívom a fiatal párok figyelmét: a házasság érvényesülésének követelménye a gyerek vállalása. Sokan a szegénységre hivatkozva nem vállalják az utódokat. A szeretet dologivá válik. Nem becsülöm le a szegénység lélekromboló erejét, de az anyagiasság is hozzájárulhat ahhoz, hogy a fiatalok tehernek érezzék egymást.

Optimista vagyok, annak ellenére is, hogy úgy érzem, mélypontra jutottunk. Hiszek abban, hogy a kedvezőtlen folyamatok megfordulnak egyszer. 1100 éves történelmünk bizonyítja, hogy a legnehezebb helyzetben is fenn tudunk maradni. Idős koromnál fogva is bízatom híveimet, bár nem könnyű az élet, de hol vagyunk ahhoz a nehézséghez képest, amikor a második világháború végén feljöttünk a pincéből.

(Magyar Nemzet, 1996. V. 6.)

MÜNCHENI MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA

A Magyar Katolikus Misszió nagyteremben június 21 és 28 között rendezett kiállítás a Münchenben és környékén élő magyar művészek, festők, szobrászok, iparművészek alkotásait mutatta be. Münchenben ez volt az első ilyen mű csoportos kiállítás, amelyen Berend Iván, Botond Károly, Darázs Mária, Detre György, Gembéfyi-Aczél Mária, Held-Zsifkovics Katalin, Hodonyi-Ickler Magdolna, Szamosi József és Viktorin Irma műveit láthattuk. A kiállítást a Misszió keretében működő Magyar Klub rendezte. (M. Á.)

Az élet könyvéből

FRANCIAORSZÁG

A kereszttség szentségében részesült: Mis-kolci Joseph, M. József és Bucskó Terézia fia, július 20-án, Párizsban.

Első szentáldozásban részesült: Németh Norbert, július 21-én

Az örök hazába költöztek: báró Szentkereszty Erzsébet (Rakovszky Pálné), Brüsszel, március 3-án (sz. 1905 május 30, Budapest); Rácz Jánosné sz. Hamara Erzsébet, Fontaine kórház, St. Denis, április 24. (sz. 1926 május 27, Budapest); Altenburger Lilla, Párizs, 1996 május 2; Végi Margit (Martinné), Villeneuve kórház, Villeneuve St. Georges, május 28 (sz. 1915 szeptember 8, Hédvég); báró Radvánszky Antal, Yerres-i kórházban, Maison Alfort, június 9 (sz. 1908 november 8, Radvány); Barret Susanne, Párizs (Longchamps) június 3, 86 éves korában; Lengyel János, Charles Richet kórház, Párizs, június 25 (sz. 1902 július 26, Kaposvár); de Perényi Katalin, Párizs, július 30; Prof. Gergely János, Párizs, szeptember 7 (sz. 1911 május 23, Budapest). Adj Uram, örök nyugodalmat nekik!

NÉMETORSZÁG

Essen: Keresztelés: Szeptember 1-én kereszteltük Duisburgban Kókai Sándort, K. Tibor és Horváth Margit kisfiát.

Esküvő: Július 6-án Pécsen, a székesegyházban örök hűséget esküdött egymásnak Axel Bröb és Ulmer Csilla Bernadett. Mindketten oberhauseni lakosok. Isten éltesse a megkereszteltet és az ifjú párt!

Halottaink: Június 26-án meghalt Oderwald Erzsébet Bochum-Dahlhausenben. Élt 84 évet. Augusztus 23-án temették Moers-Kapellenben dr. Simon Bélát, Simon Ágnes, volt asztalitenisz világbajnoknő férjét. A megboldogult hűséges tagja és támogatója volt a Ruhr-vidéki magyar egyházközségnek. Élt 76 évet.

Frankfurt: Halottunk: Szomorú szívvel búcsúztunk Karola Marcától, akit az Úr ugusztus 8-án hirtelen magához szőlított. Az Úr adjon neki örök nyugodalmat!

Köln: Halottaink: Toldi György, wuppertali hívünk június 13-án, életének 77. évében elhunyt. Temetése Magyarországon, Erdőhegyen volt. Dr. Jókai Katalin, a Szűz Mária Szep-lőtelen Szíve Társaság kedvesnővére Neussen július 13-án életének 94. évében elhunyt. Temetése július 18-án a neussi temetőben volt. Katalin nővér hosszú éveket dolgozott a különböző Magyar Missziókban Bécsben, Salzburgban, Münchenben. Élete utolsó éveit a kölni Venloerstr.-i anyaház után a rend neussi házában töltötte. Dr. Csóka Ferenc kölni hívünk, hosszú szenvedés után augusztus 20-án, életének 88. évében elhunyt. Búcsúztatója a kölni Westfriedhofban volt augusztus 29-én. Adj Uram örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjen nekik! Nyugodjanak békében! Amen.

München: Keresztelés: Mading Fruzsina Jennifer, M. Herbert Günther és Enikő Mária kislánya a kereszttség szentségében részesült július 28-án, a Damenstift templomban!

Halottaink: Schönberger Péter 68 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 22-én a müncheni Südfriedhofban volt. Buchelt Olga, 80 éves korában elhunyt. Temetése augusztus 30-án a müncheni Nordfriedhofban volt. Nyugodjanak békében!

Stuttgart: Keresztelés: Antal Belinda-Évát, A. Tibor és Fekete Julianna kisleányát július 7-én kereszteltük Stuttgartban. Tóth Róbert Istvánt, T. István és Szabó Éva kisfiát, július 7-én kereszteltük Stuttgartban. Isten éltesse őket szülei és mindnyájunk örömére!

Temetés: Braun Sándor, 36 éves korában Sindelfingenben elhunyt. Temetése július 26-án volt Sindelfingenben. Adj Uram örök nyugodalmat neki, és az örök világosság fényeskedjék neki!

† ALBRECHT BAJOR HERCEG

A szenvedélyes vadászt Máriacell közelében lévő vadászházában érte a halál. Ebéd utáni szunyókálásából már nem ébredt fel, véget ért hosszú élete. 91 éves volt.

A Wittelsbach család fejét sok szál kötötte Magyarországhoz. Mindkét felesége ereiben magyar vér is folyt, ő maga pedig a nemzetiszocialisták uralma idején tiltakozásul elhagyta hazáját és 1937-ben Magyarországra költözött. Jóllehet 1941-ben, a 2. világháború kitérősekor, visszatért Németországba, katonai szolgálatra soha nem hívták be. Sőt 1944-ben a Gestapo letartóztatta és családjával koncentrációs táborba hurcolta. A háború után, 1946-tól a Starnbergi tónál a Berg helység melletti kastélyban és a müncheni Nymphenburg kastélyban

lakott. Albrecht herceg kora ifjúságától kezdve a tájvédelemnek, az állat- és növényvilágnak szentelte életét. Könyvet is írt az őzekről, mely tudományos körökben nagy megbecsülésnek örvend. A Wittelsbach család története sokszor fonódott egybe a magyar történelemmel. Már a család őse Luitpold örgróf — mint a Magyarországra betört bajor sereg vezére — itt vesztette életét a bánhidai csatában. Wittelsbachi Ottó pedig — miután édesanyja IV. Béla király leánya volt — magyar királyként uralkodott 1305-től 1308-ig. Miksa Emanuel bajor választó II. Rákóczi Ferenc szövetségese és trónjelöltje volt. És ugyancsak a Wittelsbach családból származott Erzsébet királyné, I. Ferenc József felesége is.

Albrecht bajor herceg halálával Magyarország barátot veszített. 1956-ban a Bajorországba érkezett menekültek támogatásával is bizonyosságát adta Magyarország iránti szeretetének. Július 13-án temették az Andechs-i kolostor melletti családi temetőben második felesége, Keglevich Jenke-Mária hercegnő mellé. R. Gy.

A BÉCSI MAGYAROK DISZGYÜLÉSE A MILLECENTENÁRIUM ALKALMÁVAL

Ebben az évben ünnepli Magyarország fennállásának 1100 éves jubileumát. Sorsunk az elmúlt évszázadokon át soha nem volt könnyű, körülveve idegen népek szorító gyűrűjével. Népünknek nem egyszer élethalál harcot kellett vívnia keletről betört seregekkel, védenünk kellett magunkat és magunkkal együtt Európát, Európa keresztény világát melynek szilárd keleti bástyáját Szent István királyunk építette be a magyar létbe.

Ilyen gondolatokkal lépett be jubileumi esztendőnkbe a Bécsben élő magyarság. Az év eleje óta a Bécsi Magyar Római Katolikus Lelkészszeg rendezésében több előadásban és rendezvényben emlékezett meg történelmünk 1100 esztendejéről. Ezek közül a legkiemelkedőbb az ünnepi díszgyűlés volt, amelyen Dr. Habsburg Ottó tartotta meg nagy érdeklődéssel várt előadását (1996 május 31.) a magyar nagykövetség dísztermében. A nagykövet úr készséggel bocsátotta rendelkezésre a patinás történelmi épületet. A lelkészszeg Liszt Ferenc énekkara „Jubilare Deo” egyházi énekkel nyitotta meg az ünnepélyt. Bevezetőt Hegyi György, bécsi magyar lelkész, érseki tanácsos tartott. A díszgyűlés dr. Csermői-Schneid Ottó, a lelkészszeg egyházközségi tanácsának volt világi elnöke zárószavával ért véget.

SZENT ISTVÁN ÜNNEPLÉSE ZÜRICHBEN

Augusztus 25-én emlékezett meg Zürich, valamint Zürich környék magyarsága első szent királyunkról, egyházközségünk védnökéről, Szent Istvánról. Délelőtt a magyar misék színhelyén, a Szent Antal templom alagsorában ünnepélyes nagymisére jöttünk össze. Az ünnepélyességet az is kifejezte, hogy plébánosunk mellett még 3 vendégpap végezte a szertartást. A prédikációban az erdélyi származású dr. Tempfli Imre, az Ostpriesterhilfe munkatársa fejtette ki Szt. István király országépítő tevékenységét, főleg bölcs politikáját, mellyel népünknek Európában maradandó helyet teremtett. Szent István emellett lényében is sugározta a keresztény szeretetet.

Az énekkar ezúttal is részt vett az istentisztelet pompájának emelésében. A hívek pedig megtöltötték a templomot, így a számos külföldi vendég előtt tanúságot tettek hitük és magyarságuk mellett.

A szokásos módon az istentiszteletet közös ebéd követte a Szent Antal plébánia nagyszobájában, mely a résztvevőkkel szintén megtelt. A mintegy 25 főből álló csoport önzetlen és szorgalmas munkával állította össze

A ruhrvidéki magyar misszió ünnepe

MAJOR MÁRK KÖSZÖNTÉSE

Június harmadik vasárnapján, 16-án, volt a tizedik évfordulója annak, hogy dr. Major Márk atyát az Esseni Szent Mihály templomban a Ruhrvidéki Magyar Misszió lelkesi tisztségébe beiktatták.

Ezt az évfordulót bensőséges hangulatú családi ünnepség keretében, egy szép zenés, énekes misével ünnepeltük meg, melyet az atyának meglepetésül, titokban készítettünk elő. Az elmúlt tíz év alatt egyházközségünk csodálatos változáson ment át, egy generációkat harmonikusan egyesítő nagy családdá forrtunk össze, melyet évente kétszer megjelenő kiadványunk neve is tükröz: a „Családunk” immár ötödik éve jelenik meg, hogy kicsinek és nagynak, öregnek és fiatalnak egyaránt örömet és hasznos szórakozást nyújtson.

Az Esseni püspökség területén élő magyar híveknek két városban van alkalmuk magyar szóval és magyar énekkel dicsérni az Istent, két organistánk kíséretével. Helmut Marenbach tanár urat, aki immár a harmadik lelkesz alatt szolgál, és sok szép zenei élménnyel gazdagította miséinket és összejöveteleinket, szintén Családunk tagjai közé számítjuk; Stephan Glagovsek pedig felesége, Szerénke révén „valódi” tagja Családunknak.

Az ünnepi misét Helmut Marenbach egy Bach Präludiummal vezette be, majd a mise egyes részei között Ifjúsági Énekkarunk Német Piroška vezényletével és Német Zoltán gitár kíséretével modern liturgikus énekeket énekelt: „Áldott légy Uram, áldott légy” (Borka Zsolt szövege és zenéje) „Alleluja”, Karen Lafferty; majd egy olasz karizmatikus éneket: „Olyan örömet, mint a forrás”. A Vincze testvérpár, a 16 éves Virág és a 9 éves Anikó Sillye Jenő „A Menyeyi Atya” című dalát adta elő gitár kísérettel. A Vincze család alig pár hónapja költözött Essenbe, de Anikó már az Anyák napi ünnepségen nagy sikerrel mutatkozott be, mint csengő hangú szóló énekes.

Ünnepi szentmisénken közreműködött Fischer-Máté Barna fuvola művész, a Philharmonia Hungarica tagja, aki Gluck „Reigen seliger Geister” című művét adta elő orgona kísérettel.

„Aki szeret, az énekel” — mondja Szent Ágoston, és régi népi mondás, hogy „aki énekel, kétszeresen imádkozik”. Ha a MAKK Asszonyoknak, teljes nevükön Magyar Asszonyok Karitativ Körének lenne jelmondatuk, akkor ez illene rájuk. Szeretet-szolgálatuk egyik legszebb tevékenysége, hogy nemzeti ünnepeinken, esküvőkön, keresztelőkön, temetéseken kórusuk énekével ün-

nepeinket sugároznak, szívünkhez szólnak. Ők látogatják az öregeket és a betegeteket, segítő és baráti kezet nyújtanak, kirándulásokat szerveznek és minden évben hagyományos farsangi batybált. Nyári magyarországi találkozójuk alkalmával régi, híres kegyhelyeket keresnek fel és onnan egy-egy ott szokásos egyházi éneket hoznak vissza magukkal.

Egy ilyen látogatás emléke ez a szép ének: „Uram, jó nekünk itt lennünk, A Te szent hajlékodbán, Veled egyesülhet lelkünk, Itt az oltár-titokban...” melyet a Bakonybeli búcsújáró helyen, Csátka faluban (ahol a XIV. században Pálos település volt) „gyűjtöttek” és ünnepi misénken a szentáldozás után énekeltek.

A szentmise végén került sor a felköszöntőkre. Az egyházközség nevében Duck Oszkár Vluynből köszöntötte az atyát, Laffers Klára a bochumiak nevében, majd Stephan és Szerénke mindannyiunk háláját és köszönetét tolmácsolták, szívük minden melegével, gyönyörű szavakba foglalva:

„Márk atyában nemcsak jó pásztort, hanem szerető, megértő atyát, őszinte lelkeszt, felvilágosult pedagógust, remek organizátort és hétmérföldes cipővel rendelkező világbárárt, és még humorból és tapasztalatból merítő bölcsét is tisztelünk. Zajló életünkben szilárd oszlopunk Márk atya volt. Munkaköre igen sokrétűen alakult. Mindig nagy érdeklődéssel olvassuk lelkipásztori körleveleit, melyek az aktuális információk mellett érdekes történelmi, társadalmi és hitvallási kérdésekről tájékoztatnak, oktatnak bennünket.

Hétmérföldes cipővel, vagyis a Mercedes-sel járja fáradságot nem kímélve a Ruhrvidék városait, hogy magyar nyelven, énekkel és imádsággal dicsérhessük a Mindenhatót. Mióta pedig „otthon” újra működhetnek a szerzetesrendek, az atya munkakerülete a „Dunántúlra” is kiterjed, ahol az Esseni Püspökség nagyvonalú támogatásban részesít három női szerzetesrendet.

Köszönjük az atyának számtalan szép prédikációját, melyek lelki épülésünkre szolgálnak és a gyönyörű ünnepi rendezvényeket, a karácsonyi pásztorjátékot, a húsvéti passiót, Anyák napját, Úrnap körmenetet, a nemzeti ünnepeinkről való megemlékezést, magyar kultúránk ápolását és megtartását.

Köszönjük, hogy ezalatt a tíz gazdag év alatt hű kísérőnk volt gondban és bajban, bánatban és örömben. Egyes testvéreinktől örökre búcsút kellett vennünk és Márk atya velünk érezve mindig talált vigasztaló szavakat számunkra. Sok házasságkötést és keresztelést szentelt és áldott meg és mi ketten is hálás szívvel emlékezünk vissza majd 6 évvel ezelőtti esküvőnkre, melyet Márk atya felejthetetlen szép emlékké tett számunkra.

Mindnyájunk nevében kívánjuk, hogy még sokáig tartsa meg Márk atyát a jó Isten tettben és lélekben, erőben és egészségben.”

Ezzel a köszöntővel és Mendelssohn orgona szonátájának fenségesen magasba szárnyaló Allegro Majestoso tételével ért véget a templomi ünnepség. Átvonultunk a gyülekezeti terembe, ahol gazdag uzsonnaasztalnál folytatódott az ünnepség, melynek fénypontja a háromemeletes, tíz égő gyertyás torta érkezése és megszegése volt.

Istennek legyen hála a szép napért.

Golarits István

Kaposi Alice (Bochum)

KITÜNTETÉS

Szabó Ferenc, a „Távtatok“ fő-szerkesztője kapta idén az „Illyés Gyula“ díjat. A kísérő oklevélben az alábbi indoklást olvassuk: „Szabó Ferenc SJ, költő és filozófus, a magyarországi olvasóközönségtől távol, hazai visszhangra nem is számítva, évtizedeken át folytatott bámulatosan gazdag írói munkásságot, amelyben kiemelt helyet foglalnak el a XX. századi nagy francia költők és ihletett teológusok fordításai és elmélyült kritikai ismertetésük“.

Németországban élő magyar férfi, 48/180/80, megismerkedne vallásos, karcsú, nemdohányzó hölgygel. Jelige: „Megértés“.

Győrtől 17 km-re Mosonszentmiklóson 1250 m²-es közművesített kert családi házzal eladó. Irányár: 25.000.— DM. Érdeklődni: Szűcs-Szabó Sándorné, Sopron. Telefon: 0036-99-311 639.

RUPP LÁSZLÓ hites törvényszéki fordító vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. 80336 München, Goethestr. 32.

Minden lapunkban ismertetett, de a Magyarországon megjelenő egyéb könyvek is megrendelhetők az alábbi címen:

K U P A, Distelfinkweg 21,
D - 81249 MÜNCHEN.

Üzenetrögzítő / Fax: 0049 89 / 8 64 35 73.

Szamosi József munkái:

MAGYAR LEGENDA EMLÉKEI
NYUGATON

96 o., 15 színes és 10 fekete-fehér képpel.

PASZIÁNSZ

- Csevegések, játékok, napló (1945-46) -
172 oldal.

MŰHATATLAN MŰLT

- Új és régi versek. - 186 oldal.

Egy-egy könyv ára portóval 25.— DM.
(csak bankjegyben!)

Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. D-81925 München.

Kiadóhivatalunknál kapható:

Lourdes és az evangélium,
vígaszaltások. Rádiós magyar nyelvű
kazetta, 60 perc 10.— DM

Lourdes-i csodák és gyógyulások.
Dokumentumfilm hat csodásan meg-
gyógyulttal. Videokazetta magyarul,
90 perces, VHS, PAL. 40.— DM

Árpád-házi Szent Erzsébet élete
(videokazetta magyarul, 40 perces,
VHS, PAL) 30.— DM

Lourdes — Bernadett nyomdokain
(kb. 140 színes képpel) 25.— DM

Lourdes, Kereszt út, (videokazetta ma-
gyarul, 50 perces, VHS, PAL) 30.— DM

Lourdes-i üzenet — elmélekedések
magyar nyelvű kazetta, dr. Szabó
József összeállítása) 10.— DM

Patrona Hungariae,
színes zománcjelvény) 3.— DM
Szállításonál + portóköltséget számíltunk.

Megrendelhető:

Ungarische Katholische Delegatur
ÉLETÜNK kiadóhivatala
Landwehrstr. 66 D-80336 München

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

ANGLIA

London: Rev. Msgr. Tüttö György főlelkész,
Dusten House, 141, Gunnersbury Ave., Lon-
don W3 8 Le. ☎ 0044-81-992 20 54.

AUSZTRIA

Bécs: Ft. Hegyi György, Ung. Röm. Kath.
Seelsorgeamt, Doblergasse 2/30 b., A-1070
Wien, ☎ 0043-1-526 49 72.

Alsóőr/Burgenland: Ft. dr. Galambos Ire-
neus OSB, Pfarramt Unterwart, ☎ 0043-33-
527 108.

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seel-
sorgeamt, Senefelder Str. 6., A-4020 Linz. ☎
0043-732-342 586.

Graz: Ugri Mihály, ☎ 0043-316- 68 35 08.
Klagenfurt: Ft. Bognár Vilmos, ☎0043-4762-
580 62.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: P. dr. Ruzsik Vilmos CM főlelkész
és Ft. Molnár Ottó, Mission Cath. Hongroise,
42, rue Albert Thomas, F-55010 Paris. Tele-
fon: 0033-1-42 08 61 70.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mis-
sion Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-
Roule, F-69110 Ste Foy-Les-Lyon. ☎ 0033-
7-850-16-36.

HOLLANDIA

Ft. Kondor Tibor, Vasco da Gama Str. 12,
NL-5223 RB-Hertogenbosch. Telefon: 0031-
73-21 70 57.

OLASZORSZÁG

Róma: P. Kovács Angelus OFM. Kap., Mis-
sione Cattolica Ungherese, Via Vittoria Veneto
27, I-00187 Róma. ☎ 0039-6-48 18 872.

SVÉDORSZÁG

Ft. Csúzi Illés, Söstrene i Joh. gaarden,
Trollbärsvägen 16, S-42155 V. Frölunda. Tel.:
0046-31-70 90 685.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Kath. Un-
garn-Mission, Winterthurer Str. 135, CH-8057
Zürich. ☎ 0041-1-362 33 03.

Bern: Ft. P. Cserháti Ferenc Kálmán OFM,
Röm. Kath. Ungarn-Mission, Rainmattstr. 18,
CH-3001 Bern. ☎ 0041-31-381 61 42.

Basel: Ft. Poósz Lajos, Röm. Kath. Ungarn-
Mission St. Elisabeth, Leonhardstr. 45, CH-
4051 Basel. ☎ 0046-61-271 83 85.

APRÓHIRDETÉSEK

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK
N A G Y V Á L A S Z T É K B A N!
Olcsó áron raktárról. — Kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI ☎ (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2. 90478 NÜRNBERG

Budán közel a Várhoz és a metróhoz, mo-
dern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Te-
lefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai villanegyedben felújított kétszobás la-
kás olcsón kiadó, hosszabb időre is. Telefon:
0036-1-202 3025.

Budapest II. ker., Széphalom, 2 szintes csalá-
diház eladó. Telek: 486 m², lakóter: 205 m²,
3 szoba + nappali, két fürdőszoba, konyha,
garázs, pince, terasz. Ár: 250.000 DM. Telefon:
(H) 0036-1-215 5028 napközben 9—16 óráig,
vagy (D) 0221 / 360 50 38, 19 óra után.

Balatonfüred és Balatonalmádi között eladó,
beépíthető panorámás 2 szobás kert, 1600 m²
és 1100 m² Irányár: m² 1700 Ft. Telefon: 0036-
87-477 350.

62 éves, református vallású hölgy megismer-
kedne korban megfelelő, becsületes, lelkiében
gazdag úriemberrel. Fényképes választ kérek:
Cím: Bartha Gizella, RO-1900 Timisoara, Alea
Sportivilor, Bloc 17/B/3.

Pécs-Somogyban 220 m²-es 7 szobás ház,
melléképületekkel és 4053 m² telekkel eladó.
Ára: 7 millió Ft. ☎ 0036-72-337 226.

Hosszúhetény-Vakcsa, Pécs-től 10 km-re, fel-
újított egyedülálló tanya eladó, szép nyugodt
környezetben, telek 15 hektár (150 ezer m²),
melyen két patak folyik át, rét szántó és
újjonnan telepített 3 hektáros akác erdő. Ára:
13 millió Ft. ☎ 0036-72-337 226.

Budán, Városmajorhoz közel, nyugodt köz-
ponti felkészt, 85 m²-es, 3 szoba, fürdő, WC,
konyha, telefonos örökklakás eladó. Érd.: Te-
lefon: (D) 0711 / 23 26 11.

Házvezetői, ápolónői álláslehetőséget ke-
res 47 éves magyar hölgy, novemberi kezdés-
sel. ☎ 0036-34-337 636.

Magyarországon élő, független, gyógytorna-
hoz értő, sokoldalú nyugdíjazott vegyszermér-
nöknő szívesen dolgozna háztartásban idős
emberek vagy gyerekek mellett, Németország-
ban, Svájcban vagy Franciaországban. Érdek-
lődni: ☎ (D) 0221 / 2 20 24 83.

Bécsben élő beteg vagy egyedül élő idősebb
hölgyeket gondozásba vennék. Információ: ☎
(A) Bécs 4 03 69 69.

Csinos, szőke, 42 éves tanárnő Kolozsvárról,
független, gyermektelen, megismerkedne 42-
55 éves úriemberrel Kölnből vagy környéké-
ről, házasság céljából. Magyar nyelvű levele-
ket a következő címre vár: Fogarasi Enikő,
Str. Unirii Nr. 8. Ap. 33., RO-3400 Cluj-Na-
poca, Romania.

Jelenleg Svájcban tartózkodó 24 éves, füg-
getlen magyar lány, társaság hiányában, ko-
moly szándékkal megismerkedne 40 éves ko-
rig. Fényképes önéletrajzt „Boldogság“ jel-
igére kérem a kiadóba.

Csikszeredától — Torontóig magyarok nem-
zetközi társkeresője, várja Önt. „Határok nél-
kül Budapest 1300, Pf. 241“.

Ki honi nyelvünk mellett van, nemze-
tünk létét hordja szívében.

Széchenyi

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink,
időnként közöljük a magyar lelkesítések te-
lefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet
a szentmisék helye és ideje után.

NÉMETORSZÁG

Aacheni Egyházmegye:
Misézó helyek: Aachen, Mönchenglöbach,
Krefeld.

Érd.: Ft. Szigeti István, Vinzenzstr. 5, D-52087
Aachen. ☎ (0172) 248 63 26.

Augsburgi Egyházmegye:
Misézó helyek: Augsburg, Kempten.

Érd.: Ft. Fehér István, Ung. Kath. Mission,
Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tele-
fon: (089) 98 26 37 és 98 26 38.

Bamberg-Eichstätt-Regensburgi Egyházmeg-
ye nürnbergi székhellyel:

Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt,
Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing.
Érd.: Ft. Bárany József, Ung. Kath. Mission,
Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Tele-
fon: (0911) 507 57 96.

Esseni Egyházmegye:
Misézó helyek: Duisburg, Oberhausen, Bo-
chum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers, Mül-
heim:

Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Mission,
Steeler Str. 110, D-45139 Essen. Tel.: (0201)
28 47 40.

Freiburg-Trier-Speyeri Egyházmegyék offen-
burgi székhellyel:

Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kai-
serslautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Ba-
den-Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Strasbourg,
Mühlhouse, Colmar.

Érd.: Ft. dr. Szabó József, Ung. Kath. Mis-
sion, Straßburger Str. 39, D- 77652 Offenburg.
☎ (0781) 268 36.

Berlini és Hamburgi Főegyházmegye, Hil-
desheimi Egyházmegye:

Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lü-
beck, Braunschweig, Bremen.

Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ung.
Kath. Mission, Holzdam 20, D-20099 Ham-
burg. ☎ (040) 24 60 49.

Érd. Berlinben: Nagy Iván, Ung. Kath. Kir-
chengemeinde Szent Erzsébet, Bundesallee 108,
D-12161 Berlin. ☎ (030) 859 23 95. Fax: (030)
851 25 93.

Kölni Főegyházmegye:
Misézó helyek: Köln, Longerich, Düsseldorf,
Bonn, Wuppertal.

Érd.: Ft. Bereczki Béla, Ung. Kath. Mission,
Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. Tel.: (0221)
23 80 60.

Mainz-Limburg-Fuldai Egyházmegyék frank-
furti székhellyel:

Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Wies-
baden, Mainz, Darmstadt, Giessen.

Érd.: Ft. Takács Pál, Kath. Ung. Gemeinde,
Oppenheimer Str. 49, D-60594 Frankfurt/M.
☎ (069) 61 21 66.

München-Freisingi Egyházmegye:
Misézó helyek: München, Rosenheim.

Érd.: Ft. dr. Cserháti Ferenc, Ung. Kath.
Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 Mün-
chen. ☎ (089) 98 26 37, 98 26 38, Fax: (089)
98 54 19.

Münster-Paderborn-Osnabrücki Egyház-
megyék:

Misézó helyek: Hagen, Menden, Arnsberg,
Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster.

Érd.: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mis-
sion, Middelheld 24, D-48157 Münster-Han-
dorf. ☎ (0251) 32 65 01.

Passaui Egyházmegye: Misézó hely: Passau:
Érd.: Ft. Szabó Árpád, Kirchen-platz 1,
D-94032 Passau. ☎ (0851) 24 96.

Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye:
Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Hork-
heim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böb-
lingen, Schw. Gmünd, Eislingen.

Érd.: Ft. Horváth János, Pfizerstr. 5, D-
70184 Stuttgart. ☎ (0711) 236 91 90, Fax:
(0711) 236 73 93.

Konstanz, Markdorf, Weingarten, Heiden-
heim, Fridrichshafen, Singen, Munderkingen,
Ulm, Schweningen, Biberach, Bad Waldsee,
Leutkirch.

Érd.: Ft. P. Gyúrács István SJ, Irmentrud-
str. 14/B, D-88250 Weingarten. Telefon: (0751)
586 76.

Würzburgi Egyházmegye:
Misézó hely: Würzburg.

Érd.: Ft. dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpf-
ner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Tel.: (0930)
38 62 43, 173 78.

BELGIUM

Brüsszel: P. Posta Benjamin OFM, Mission
Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit
123, B-1050 Bruxelles (XL). Telefon: 0032-2-
648 53 36.

Liège/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlel-
kész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais
33, B-4000 Liège. ☎ 0032-041-233 910.

DÁNIA — NORVÉGIA

P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Steno-
gade 4, DK-1616 Köbenhavn. ☎ 0045-31-
21 85 88.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon
az OTP Bank Budapest VIII. ker. Körzeti fiók:
11773085 - 07063558, t.a. 973080706355 számú
kontójára, Fejős Ottó néven. Évi előfizetés hí-
veknek: 1000.— Ft.; lelkesítéseknek négy inten-
ciós testimonium a kiadóhivatal címére.

É L E T Ö N K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Magyar Katolikus Főlelkészeg
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47

Felelős Kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészeg.
Főszerkesztő: P. Szőke János.
Felelős szerkesztő:
Fejős Ottó.

A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. András Mária †, dr. Bogay Tamás †,
Boór János, dr. Frank Miklós, Kovács
K. Zoltán (Budapest), Szamosi József
(olvasó és tördelő szerkesztő) és Vincze
András.

Redakción und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstraße 66 · 80336 München.
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: P. János Szőke.

Verantw. Redakteur:
Ottó Fejős.

Abonnement: DM 25.— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 40.—
ELŐFIZETÉS:

Az ÉLETÜNKET a helyi magyar lelkesítések
terjesztik, ők küldik szét és náluk is
kell előfizetni!

Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar
lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

1 példány ára: 2.50 DM.
Előfizetési ár egy évre DM 25.—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légi postával DM 40.—
Lapzárta minden hónap 15-én.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.
Postbank Niederlassung München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80.

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto.
Erschént 11 mal im Jahr.
Druck: Danubia Druckerei GmbH.
Ferchenbachstr. 88 · 80995 München.

Beilagenhinweis: zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A kiadványhoz körlevelet mellékelünk.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-
kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-
Seelsorge München — Sonderkonto:
Postbank München,
Konto-Nr.: 606 50-803. BLZ 700 100 80.

HÍRDESSZEN AZ ÉLETÜNKEN I

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:

Hirdetési díjak 1994 január 1-től:	DM
Apró-, házassági-, általános hirdetés	7.—
ára soronként (kb. 40 betű)	7.—
Jellege portóval	7.—
Külön kívánságokat esetenként árazunk.	
Üzleti hirdetések soronként	10.—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20.—
Képhasábor hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 százalékos kedvezmény.
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 százalékos kedvezmény.
Egy évi hirdetés esetén 25 % kedvezmény.	
Hirdetések határideje minden hónap 15-e, befizetve!	

A névvel megjelölt cikkek nem minden eset-
ben felelnek meg a szerkesztőség véleményé-
nek. — Kéziratokat nem örzünk meg és
nem küldünk vissza!

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK
FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőnkél:
Joseph DANI, Deer Valley, P.O.Box 43126,
Calgary, Alta T 2 J 7A 7, Canada.

A címére küldött csekken feltüntetendő:
„ÉLETÜNK“. Kérjük szíveskedjenek a
fenti címre, ne Münchenbe küldeni a
csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a
40.— DM-ből 8.— DM-et levonnak a bank-
ban. Előfizetési díj egy évre 17.— US \$ +
13.— US \$ portó. A lapot továbbra is Mün-
chenből postázzuk.

A szerkesztőség fenntartja magának
a jogot, hogy rövidítsen a beküldött
írásokon, leveleken.

A HIRDETÉSEK SZÖVEGÉERT, STÍLU-
SÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után tudunk közölni!

ANNEMARIE SCHWARZ hites tolmács és
fordító, magyar-német és német-magyar for-
dítást és tolmácsolást vállal (szépirodalmi szö-
veget is). 40479 Düsseldorf, Camphauserstr. 14.
Tel.: (0211) 44 22 40. Fax: (0211) 44 28 16.

„T É T É N Y“ Ungarische Spezialitäten
Kreitmayrstr. 26 - 80335 München
Telefon: (089) 1 29 63 93.

Badacsonyi szürkebarát	7.80
Debrői hárslevelű	6.80
Etyeki Chardonnay	8.80
Alföldi olaszrizling	6.50
Alföldi kékfrankos	6.50
Villányi rose, Kékportó	8.80
Villányi kékfrankos	9.80
Villányi Cabernet	10.80
Egri bikavér	9.50
Egri leányka	7.50
Tokaji szamorodni	12.50
Tokaji aszú 3 puttonos	14.50
Tokaji aszú 4 puttonos	17.—
Tokaji aszú 5 puttonos	20.5